

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Ocena stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej
w 2016 roku w powiecie ostrowskim**

Opracował zespół pracowników
Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Ostrowie Wielkopolskim
pod kierunkiem mgr farm. Tadeusza Andrzeja Bilińskiego

Ostrów Wielkopolski - luty 2017

SPIS TREŚCI

	Strony
W S T Ę P.....	3
SEKCJA EPIDEMIOLOGII.....	4
SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.....	8
SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ.....	13
SEKCJA HIGIENY PRACY.....	22
SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY.....	28
SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.....	30
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA.....	33
SYSTEM JAKOŚCI W NADZORZE.....	43
SYSTEM JAKOŚCI W LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII.....	44

W S T Ę P

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim w okresie od 01.01.2016 do 31.12.2016 roku kontynuując działania z lat ubiegłych – zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r. poz.1412 z późn. zm.) - sprawowała nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska,
2. higieny pracy w zakładach pracy,
3. higieny procesów nauczania i wychowania,
4. higieny wypoczynku i rekreacji,
5. zdrowotnymi żywności i żywienia i przedmiotów użytku,
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

1. sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
2. prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska,
3. prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim obejmuje swoją działalnością teren 8 gmin o łącznej powierzchni 1.160 km². Liczba ludności zamieszkującej ten teren wynosi 161,445 osób. Nadzorem PSSE objętych było 3258 obiektów. W 2016 roku przeprowadzono w nich 2056 kontroli, wydano 490 decyzji merytorycznych oraz 421 decyzji płatniczych, nałożono 20 mandatów karnych na łączną kwotę 5550, 00 zł.

SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu ostrowskiego, od kilku lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie, choć okresowo odnotowuje się zwyżki zachorowań na określone jednostki.

W minionym roku, odnotowano wzrost zachorowań na **salmonellozy – zatrucia pokarmowe**, co było efektem wystąpienia dwóch ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego. Ogółem zarejestrowano 83 przypadki zachorowań, z tego 61 pochodzących ze zbiorowych zatruc pokarmowych. W przypadku pojedynczych zatruc - w 5 przypadkach - w trakcie prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że domniemanym źródłem zakażenia było spożycie potraw z dodatkiem surowych jaj, pochodzących z niewiadomego źródła.

Jedno ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego wystąpiło w czerwcu po uroczystości rodzinnej zorganizowanej w domu prywatnym, w której uczestniczyło 7 osób, w tym 1 dziecko - 3 letnie. Do zachorowania doszło u 4 osób dorosłych, po spożyciu tataru z dodatkiem surowych jaj. Wszystkie osoby chore były hospitalizowane w oddziale zakaźnym Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kaliszu, u wszystkich w badaniach kału potwierdzono zakażenie pałeczkami *Salmonella Enteritidis*. W ramach prowadzonych czynności, pracownicy Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku pobrali 5 prób żywnościowych (tatar) z marketu Biedronka (wyniki badanych prób - ujemne). Drugie ognisko wystąpiło w październiku po uroczystości ślubowania klas pierwszych w Gimnazjum nr 1 w Ostrowie Wielkopolskim, ul. Wrocławska. Po uroczystości ślubowania serwowano wypieki – cztery torty wyprodukowane przez osobę prywatną, która nie posiadała zezwolenia na ich produkcję a także ciasta przygotowane przez rodziców. W uroczystości udział wzięli uczniowie klas I, członkowie ich rodzin oraz grono pedagogiczne – ogółem ustalono 266 osób narażonych. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że zachorowało 57 osób, w tym 40 dzieci do 14 roku życia. Hospitalizowano 3 osoby (dzieci do 14 roku życia). Zachorowania przebiegały pod postacią: gorączki ponad 40°C, nudności, wymiotów, bólu brzucha, biegunki, bólu głowy, osłabienia. Badania wykonano u 12 osób chorych, z tego u 10 potwierdzono zakażenie pałeczkami *Salmonella Enteritidis*. Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynikało, że zachorowania wystąpiły wyłącznie wśród osób, które spożywały torty. W ramach prowadzonych czynności pobrano próby żywnościowe: jaja z kiosku, w którym zostały zakupione, mieszczącego się na Targowisku Miejskim w Ostrowie Wielkopolskim, przy ul. Głogowskiej (wyniki ujemne), oraz element dekoracji jednego z tortów – kawałek masy cukrowej w formie czapki (biretu) – w badanej próbce potwierdzono obecność pałeczek *Salmonella Enteritidis*.

W roku 2016 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim zgłoszono prawie 17 000 więcej podejrzeń/zachorowań na **grypę**, niż w roku 2015. Zgłoszonych przypadków było 71 103, a w roku 2015 – 54 150. Najwyższe wartości zachorowań odnotowywano w ostatnim tygodniu stycznia i w miesiącu lutym. Zachorowania potwierdzono laboratoryjnie w 14 przypadkach. Odnotowano 1 zgon z powodu grypy, u 49 letniego mężczyzny. W ramach nadzoru nad grypą SENTINEL pobrano 24 próby od pacjentów z podejrzeniem grypy, z tego w 9 przypadkach wykryto wirus grypy (w 2 przypadkach to wirus grypy - typ A, w 7 przypadkach - typ B) pozostałe wyniki ujemne (15).

W roku 2016 odnotowano wzrost zachorowań na **zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone** – zarejestrowano 23 przypadki, podczas gdy w roku 2015 zarejestrowano zaledwie 4. Zachorowania występowały głównie w miesiącu czerwcu i lipcu, najwięcej wśród kilkuletnich dzieci.

Więcej zarejestrowano także zachorowań na **boreliozę** – zgłoszonych zostało 13 przypadków, podczas gdy w roku 2015 – 7. Nie odnotowano ekspozycji zawodowej, a w 10 przypadkach zachorowania zostały potwierdzone badaniem serologicznym. W większości przypadków zachorowania wystąpiły po ukąszeniu przez kleszcza, na terenie ogrodów, łąk i lasów

powiatu ostrowskiego, oraz po jednym - w Międzyzdrojach – powiat kamieński, województwo zachodniopomorskie; w Kazimierzu – powiat szamotulski, województwo wielkopolskie, w Twardorzecze – powiat żywiecki, województwo śląskie; w Tatrzańskim Parku Narodowym – województwo małopolskie oraz w Stanach Zjednoczonych.

W roku ubiegłym zarejestrowano 22 przypadki zachorowania na przewlekłe WZW typu B, to jest o 1 mniej, niż w roku 2015. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej 20-49 – 19 przypadków, w grupie wiekowej 50-59 – 3 przypadki. Zarejestrowano 1 przypadek zachorowania u pracownika lecznictwa. Zachorowania wystąpiły u 9 osób szczepionych przeciw WZW typu B pełnym cyklem. Nie rejestrowano zachorowań na **ostre WZW typu B**.

Zarejestrowanych zostało 19 przypadków zachorowań na **WZW typu C**, z czego 17 przypadków to zachorowania mające charakter przewlekły natomiast 2 to zachorowania ostre. Z wywiadów epidemiologicznych wynika, że w przypadku zachorowań ostrych, objawy chorobowe wystąpiły w okresie 6 miesięcy od narażenia tj. kontaktu z placówkami medycznymi (zabiegi chirurgiczne, pobieranie krwi). Nie zarejestrowano zachorowań w grupie wiekowej (0-14) oraz wśród pracowników lecznictwa. W minionym roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na **WZW inne i nie określone**, które dotyczyło 11-letniego chłopca. U dziecka wystąpiły objawy typowo żółtaczkowe (takie jak zaburzenia dyspeptyczne, objawy grypopodobne, odbarwienie moczu i kału, zażółcenie białek i skóry) oraz czerwono-krwista wysypka na całym ciele. W badaniach laboratoryjnych podwyższone próby wątrobowe, HBsAg ujemny, anty HCV ujemny, p/ciała HAV total – ujemne, p/ciała cytomegalovirus – ujemne. Szczepiony p/WZW B pełnym cyklem.

W roku 2016 zarejestrowano 4 przypadki zachorowania na **krztusiec**. Zachorowania dotyczyły dwóch chłopców nie szczepionych przeciw krztuścowi (środowiska odporne do szczepień) w wieku 0 i 1 rok, oraz dwóch kobiet w wieku 31 i 38 lat szczepionych czterema dawkami w wieku niemowlęcym.

Zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na **świnkę**. Zachorowania dotyczyły wyłącznie chłopców zamieszkałych w mieście w wieku 3 i 15 lat, zaszczepionych przeciwko śwince.

W minionym roku zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na **różyczkę**. Zachorowania dotyczyły wyłącznie chłopców, w wieku 3,7, 11 i 18 lat. Trzy osoby były szczepione przeciwko różyczce, jedna osoba nie szczepiona. U żadnej z osób nie wykonano badań serologicznych.

Podobnie jak w roku poprzednim – zarejestrowano 9 przypadków zachorowań na **Inwazyjną Chorobę Pneumokokową**, które przebiegały głównie pod postacią posocznicy. Przebieg zachorowań ciężki i średnio-ciężki. W 4 przypadkach zachorowania zakończone zgonem, z powodu innych chorób współistniejących i dotyczyły osób starszych. W minionym roku nie zarejestrowano zachorowań na **Inwazyjną Chorobę Meningokokową**.

Ponadto w minionym roku zarejestrowano:

1. 10 zachorowań na różę;
2. 7 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i 3 na wirusowe zapalenie mózgu;
3. 3 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV;
4. 2 zachorowania na kiłę wczesną oraz 1 przypadek choroby przenoszonej drogą płciową wywołaną przez Chlamydie;
5. 34 przypadki bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*;
6. 27 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych, w tym 24 wywołane przez rota wirusy;
7. 103 przypadki biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym 53 u dzieci do lat 2.

W roku 2016 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zgłoszono:

1. 125 przypadków pokąsań przez zwierzęta (psy, koty, mała), z tego 17 osób zakwalifikowano do szczepień p/wścieklicznie;
2. 13 nowych zachorowań na gruźlicę.

Tab.1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie działalności PSSE w Ostrowie Wielkopolskim – porównanie rok 2015/2016

Lp.	Jednostka chorobowa	2015	2016
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	21	83
2.	Salmonellozy – zakażenia pozajelitowe	3	3
3.	Biegunki u dzieci do lat 2	81	67
4.	Krztusiec	5	4
5.	Płonica (szkarlatyna)	72	41
6.	Borelioza	7	13
7.	Ospa wietrzna	602	570
8.	Różyczka	9	4
9.	Świnka	6	2
10.	Grypa i podejrzenia grypy	54 150	71 103
11.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0
12.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	23	22
13.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	21	19
14.	Wirusowe zapalenie wątroby inne i nieokreślone	0	1
15.	Zapalenie opon mózgowo–rdzeniowych	12	30
16.	Inwazyjna Choroba Meningokokowa	0	0
17.	Inwazyjna Choroba Pneumokokowa	7	9
18.	Liczba osób pokąsanych przez zwierzęta, w tym zaszczepionych p/wścieklicznie	125 25	125 17

W roku 2016 Sekcja Epidemiologii przeprowadziła ogółem 449 dochodzeń epidemiologicznych, w tym:

1. 120 wywiadów w związku ze zgłoszonymi zachorowaniami na choroby zakaźne;
2. 55 wywiadów przeprowadzonych w związku ze zgłoszeniami dodatnich wyników biologicznych czynników chorobotwórczych;
3. 125 wywiady wśród osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o wściekliczność;
4. 149 dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach.

Bioterroryzm

W minionym roku 2016 Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim brała udział w 5 treningach, w tym: 2 treningi z zakresu - Stałego Dyżuru na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, 2 treningi w zakresie Systemu Wczesnego Ostrzegania na wypadek sytuacji nadzwyczajnych organizowanych przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki oraz współuczestniczo w 1 treningu Krajowego Systemu Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania organizowanym przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Ponadto w minionym roku przesłano 54 meldunki do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) w Ostrowie Wielkopolskim.

Na bieżąco prowadzona jest aktualizacja posiadanej dokumentacji w zakresie Obrony Cywilnej i Spraw Obronnych, wykorzystywanej w trakcie prowadzonych ćwiczeń/treningów i aplikacji ARCUS 2005.

Szczepienia ochronne

Na terenie powiatu ostrowskiego działa 31 punktów szczepień, zlokalizowanych w 30 placówkach medycznych (1 placówka posiada 2 punkty szczepień), w tym:

1. 28 gabinetów szczepień lekarzy rodzinnych, w których realizowane są szczepienia obowiązkowe i zalecane dzieci, młodzieży i dorosłych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych,
2. 1 punkt szczepień przy Oddziale Neonatologicznym w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej, gdzie realizowane są szczepienia przeciw gruźlicy i WZW B noworodków,
3. 1 punkt szczepień przy Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej, gdzie wykonywane są szczepienia przeciw tężcowi osób zranionych, narażonych na zakażenie tężcem oraz szczepienia przeciw WZW B pracowników medycznych ZZOZ;
4. 1 punkt szczepień przy Fresenius Nephrocare Polska sp. z o. o. Centrum Dializ Fresenius Ośrodek Dializ nr 70 w Ostrowie Wielkopolskim, gdzie prowadzone są szczepienia przeciw WZW B osób dializowanych.

W roku 2016 pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili 13 kontroli w zakresie szczepień ochronnych, które obejmowały ocenę realizacji szczepień zgodnie z Programem Szczepień, prowadzenie dokumentacji szczepień, kwalifikacje personelu realizującego szczepienia ochronne, gospodarkę preparatami szczepionkowymi finansowanymi z budżetu państwa i sposób przechowywania szczepionek oraz postępowanie ze zużytym sprzętem jednorazowym.

W minionym roku w związku ze zmianami w Programie Szczepień Ochronnych na rok 2016 wprowadzono szczepienia przeciw krztuścowi wśród populacji dzieci w 14 roku życia (dotychczas dzieci te otrzymywały jedynie szczepienie przeciwko błonicy i tężcowi). Zmieniono również szczepienie przeciwko **poliomyelitis** wśród dzieci w 6 roku życia, z żywej szczepionki doustnej OPV na inaktywowaną (zabita) szczepionkę IPV podawaną w iniekcji.

W związku z odnotowanymi w roku 2015 trudnościami w zaopatrzeniu w szczepionki dla dzieci 6-cio letnich, w minionym roku uzupełniano braki szczepień.

W minionym roku odnotowano znaczny wzrost liczby osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych – zarejestrowano 51 nowych osób, a ogółem na koniec roku 2016 zarejestrowanych było 99. Wobec osób uchylających się od szczepień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny prowadzi postępowania administracyjne zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami prawa, polegające na przesyłaniu pism informacyjno-edukacyjnych, wystawianiu upomnień, a w ostateczności przekazywaniu spraw do organu egzekucyjnego, którym w świetle prawa jest Wojewoda Wielkopolski.

W minionym roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego zgłoszono 5 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych – wszystkie o przebiegu łagodnym, zakończone pełnym powrotem do zdrowia.

Kontrole sanitarne

W 2016 roku Sekcja Epidemiologii współuczestniczyła w 179 kontrolach sanitarnych podmiotów prowadzących działalność leczniczą w zakresie: prawidłowego prowadzenia procesów dezynfekcji, sterylizacji, stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu, a także prawidłowego postępowania ze zużytym sprzętem jednorazowym.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano doraźne zalecenia, które w większości dotyczyły poprawy stanu sanitarnego pomieszczeń i sprzętu. Nie nałożono mandatów karnych. Procesy dekontaminacji prowadzone są zgodnie z wytycznymi oraz opracowanymi przez podmioty procedurami/schematami/algorytmami postępowania. Dekontaminacja prowadzona jest przy użyciu preparatów dezynfekcyjnych o pełnym spektrum działania, w zależności od miejsca i materiału poddanego procesowi dezynfekcji. Placówki leczenia ambulatoryjnego, w których udzielane są świadczenia medyczne przy wykorzystaniu narzędzi sterylnych (jałowych), w większości posiadają urządzenia wyjaławiające typu autoklaw lub korzystają z usług innych podmiotów spełniających wymagania GMP lub ISO. Aparaty wyjaławiające podlegają wewnętrznej kontroli – proces sterylizacji kontrolowany jest testem chemicznym (test paskowy). Jeden raz w miesiącu urządzenia badane są testem biologicznym (wyniki do wglądu, niekwestionowane).

SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Zadaniem Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku jest sprawowanie nadzoru w zakresie przestrzegania przepisów sanitarnych określających wymagania higieniczne i zdrowotne w następujących zakładach:

1. produkujących żywność (wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie napojów bezalkoholowych i wód mineralnych, zakłady garmazeryjne, młyny, wytwórnie makaronów, koncentratów spożywczych, wytwórnie używek, wytwórnie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi, inne wytwórnie żywności),
2. wprowadzających żywność do obrotu (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe, inne obiekty obrotu żywnością),
3. żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, pijalnie piwa, punkty małej gastronomii),
4. żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki szkolne i przedszkolne, stołówki i bufety pracownicze, bloki żywienia w domach opieki społecznej, w szpitalach, żłobkach, specjalnych zakładach wychowawczych, na koloniach, półkoloniach i obozach, zakładach usług cateringowych),
5. wytwórnie oraz miejsca obrotu przedmiotami użytku (m.in. opakowań żywności, wyrobów ceramicznych),
6. obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu do przewozu artykułów spożywczych.

Na dzień 31.12.2016 roku liczba w/w obiektów wynosiła 1812 łącznie, natomiast samych obiektów żywnościowo-żywnościowych z wyłączeniem środków transportu oraz wytwórni materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością i miejsc obrotu przedmiotami użytku 1554.

W roku 2016, na podstawie całorocznego harmonogramu pracy nadzoru nad obiektami, a także planu poboru próbek, na wnioski petentów (m.in. interwencje), w ramach współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi (Inspekcja Weterynaryjna, Inspekcja Ochrony Środowiska) oraz z inicjatywy Głównego Inspektora Sanitarnego, skontrolowano 688 obiektów, w tym również środki transportu, miejsca obrotu materiałami do kontaktu z żywnością i miejsca obrotu kosmetykami, przeprowadzając w nich łącznie 743 kontrole i rekontrole. Efektem stwierdzonych uchybień w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych stało się wydanie 11 decyzji związanych z działalnością represyjną dotyczącą nieprawidłowości sanitarno-technicznych, w tym 3 decyzje o unieruchomieniu zakładu (lokal gastronomiczny oraz hurtownia artykułów spożywczych), 2 decyzje unieruchamiające zakład w części (część garmazeryjna), nałożenie 20 mandatów karnych kredytowych na kwotę 5 550,00 zł za zaniedbania dotyczące uchybień bieżącego stanu sanitarnego, wprowadzanie artykułów spożywczych przeterminowanych oraz brak identyfikacji surowców i produktów. Żaden z ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego obiektów, nie uzyskał ilości punktów pozwalającej sklasyfikować go jako obiektu negatywnego, ani też nie wykazał nieprawidłowości, które skutkowałyby oceną „negatywną”.

Ponadto w roku 2016 w 2 przypadkach na mocy art. 103 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności żywienia (Dz. U. z 2015 r. poz. 594 z późn. zm.) wystąpiono do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem o nałożenie kary pieniężnej. Wnioski dotyczyły uchybień: rozpoczęcie działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF (system wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych), otrzymano 14 powiadomień, które dotyczyły takich kwestionowanych produktów jak: materiały do kontaktu z żywnością - kubki szklane 350 ml. prod. Chiny - migracja ołowiu i kadmu z obszaru obrzeża wyrobu; śliwka suszona – przekroczenie dopuszczalnego poziomu kwasu Sorbowego/ import; morela suszona - przekroczenie dopuszczalnego poziomu kwasu Sorbowego – prod. Turcja; batony i cukierki MARS - kawałki plastiku - prod. Holandia; czekolada mleczna DUET prod. Karczew „Chocomoco” - przekroczenie dopuszczalnego poziomu

WWA, benzo(a)piranu; suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego: NO&PUMP STICKS DMA free - kraj pochodzenia USA - stwierdzenie substancji niedozwolonych; metylosynefryny i pochodnych fenyletyloaminy; „BLACK BOMB” dystrybutor SFD Opole - ekstrakt z liści *Acalia Rigidula*, ekstrakt z rośliny *Cassia Normane*; „MUSCLEPHARM ASSULANT” 435 g. - dystrybutor Holandia - przekroczenie dopuszczalnego poziomu kwasu nikotynowego); „CHLORELLA” 250 g. - prod. Chiny - przekroczenie najwyższych dopuszczalnych ilości benzo(a)opiranu i WWA; „LIPO6BLACK” - prod. USA - zawiera pochodne johimbiny; „Rewex 16 SCITEC Nutrition” prod. Węgry - obecność synefryny na poziomie 8600 mg/kg; Naturalna woda mineralna 1,5 l. - obecność beztlenowców redukujących siarczyny – prod. Uzdrowisko Kłodzkie Polanica; mięso i wyroby firmy ANIMEX FOODS oddział Starachowice - wykrycie doksycykliny w mięśniach i nerkach świń; mięso wieprzowe - prod. Belgia - przekroczenie dopuszczalnego poziomu sulfadiazyiny.

Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych

Stan sanitarny zakładów żywnościowo-żywnościowych w roku 2016 przedstawiał się następująco w odniesieniu do poszczególnych grup obiektów:

1. Wytwórnice lodów (wg ewidencji 3 obiekty)

W obrębie tej grupy zakładów przeprowadzone zostały 3 kontrole sanitarne. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów nie pobrano próbek lodów do badań laboratoryjnych, nie nałożono żadnego mandatu karnego.

2. Piekarnie (wg ewidencji 14)

Sprawując nadzór nad w/w zakładami, skontrolowano 13 piekarni, przeprowadzając w nich 19 kontroli i rekontroli. W tej grupie obiektów w roku sprawozdawczym nałożono 1 mandat karny. Nie wydano żadnych decyzji merytorycznych. Natomiast pobrano do badań laboratoryjnych 15 próbek środków spożywczych – żaden z nich nie uległ zakwestionowaniu.

3. Ciastkarnie (wg ewidencji 17)

W tej grupie zakładów przeprowadzono 22 kontrole sanitarne i rekontrole. Kontroli poddano 17 ciastkarni, w których nie nałożono mandatów karnych. Ponadto w 1 ciastkarni, w której wydzielono część garmazeryjną, wydano 2 decyzje o częściowym unieruchomieniu obiektu w tej części - w związku ze stwierdzeniem obecności pałeczek *Salmonella* w sałatce jarzynowej pobranej do badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego (pobrano 5 próbek).

Również z innych obiektów tej grupy pobrano do badań laboratoryjnych 10 próbek, z których żadna nie uległa zakwestionowaniu.

4. Pozostałe zakłady produkujące żywność (młyny gospodarcze, wytwórnice garmazeryjne, wytwórnice koncentratów spożywczych, wyrobów cukierniczych, inne wytwórnice żywności, wytwórnice napojów bezalkoholowych i wód mineralnych, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi – wg ewidencji łącznie 143 obiekty)

W ramach działalności nadzorczej w w/w zakładach przeprowadzono w sumie 25 kontroli i rekontroli, podczas których nie nałożono żadnego mandatu karnego i nie wydano żadnej decyzji administracyjnej. Natomiast pobrano do badań laboratoryjnych 11 próbek żywnościowych, z których żadna nie uległa zakwestionowaniu.

5. Obiekty obrotu żywnością (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe, inne obiekty obrotu żywnością), obiekty ruchome i tymczasowe – wg ewidencji łącznie 947 obiektów)

Sprawując nadzór nad w/w obiektami, przeprowadzono w nich 369 kontroli sanitarnych i rekontroli, a stwierdzone uchybienia w trakcie czynności kontrolnych spowodowały wydanie 5 decyzji w drodze represji ze względu na zły stan techniczny pomieszczeń. Za bieżący stan sanitarny (m.in. brak czystości i porządku, wprowadzenie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych) nałożono 12 mandatów karnych kredytowych. Kontroli poddano również jakość środków spożywczych poprzez pobór 278 próbek do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych, z czego 11 próbek zostało zakwestionowanych.

6. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte (restauracje, kawiarnie, bary, zakłady małej gastronomii – wg ewidencji łącznie 281 obiektów)

W tej grupie obiektów w roku 2016 przeprowadzono w sumie 187 kontroli i rekontroli, a stwierdzone uchybienia spowodowały wydanie 4 decyzji w drodze represji, w tym 1 decyzję o unieruchomieniu zakładu (bardzo zły stan sanitarny, brak prądu). Pozostałe wydane decyzje dotyczyły złego stanu technicznego pomieszczeń. Ponadto, nałożono 5 mandatów karnych za bieżące uchybienia sanitarne (m.in. brak czystości i porządku, nieprawidłowe przechowywanie półproduktów i wyrobów gotowych).

7. Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (wg ewidencji 149 obiektów)

Do tej grupy należą stołówki pracownicze, bufety przy zakładach pracy, bloki żywienia w przedszkolach, szkołach, domach opieki społecznej, szpitalach, na koloniach, półkoloniach i obozach, a także zakłady usług cateringowych. Prowadząc nadzór nad w/w obiektami przeprowadzono w nich 78 kontroli sanitarnych i rekontroli, w wyniku których nałożono 2 mandaty karne. W tej grupie obiektów pobrano 10 próbek do badań laboratoryjnych – żadna próbka nie została zakwestionowana.

8. Wytwórnice przedmiotów użytku (wg ewidencji 4 obiekty) oraz miejsca obrotu przedmiotami użytku (wg ewidencji w roku sprawozdawczym 17 obiektów)

W roku 2016 przeprowadzono w tych obiektach 1 kontrolę, która nie wykazała żadnych nieprawidłowości.

9. Stan sanitarny środków transportu (wg ewidencji z lat poprzednich – łącznie 237 pojazdów)

W roku sprawozdawczym skontrolowano łącznie 39 środków transportu do przewozu artykułów spożywczych. Na skutek przeprowadzonych kontroli zostało wydanych 39 decyzji zatwierdzających. Wszystkie kontrole środków transportu, w wyniku których wydano decyzje zatwierdzające, zostały wykonane na wnioski przedsiębiorców. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego samochodów. Każdy spośród skontrolowanych środków transportu został zaopatrzony w zeszyt mycia i dezynfekcji, w ramach przestrzegania zasad GHP (Dobra Praktyka Higieniczna). Procesy te były wykonywane przez kierowców odpowiedzialnych za dany pojazd lub też zlecane myjniom świadczącym usługi w tym kierunku.

10. Obiekty żywnościowo-żywieniowe – sezonowe i zlokalizowane na trasach turystycznych

Na obszarze działalności PSSE w Ostrowie Wielkopolskim istnieją obiekty działające tylko w okresie letnim. Zlokalizowane są one głównie nad zalewem Piaski-Szczygliczka w Ostrowie Wielkopolskim, w miejscowości Antonin, na terenie gminy Raszków, a także ogródki letnie znajdujące się na ostrowskim rynku. W 2016 roku przed rozpoczęciem sezonu letniego oraz w trakcie prowadzenia działalności, w w/w obiektach oraz obiektach zlokalizowanych na trasach turystycznych przeprowadzono łącznie 23 kontrole, podczas których nałożono 4 mandaty karne za nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego. Ponadto przeprowadzono również 10 kontroli obiektów ruchomych, podczas imprez masowych, zorganizowanych na terenie powiatu ostrowskiego, w trakcie których nałożono 3 mandaty karne.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W okresie sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 329 próbek żywności, z czego w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych pobrano i przebadano 222 próbki. Spośród 329 próbek, na podstawie otrzymanych wyników badań 16 próbek uległo zdyskwalifikowaniu, w tym 5 z uwagi na obecność pałeczek *Salmonella*, 5 z uwagi na niewłaściwe cechy organoleptyczne oraz 5 ze względu na nieprawidłowości w oznakowaniu.

Próby dostarczano do PSSE w Kaliszu – Laboratorium Mikrobiologii, natomiast próbki do badań w kierunku parametrów chemicznych były odbierane przez WSSE w Poznaniu i badane w laboratoriach WSSE w różnych województwach, zgodnie z podanymi wytycznymi.

Interwencje

W 2016 rok do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim wpłynęło 55 interwencji na uciążliwości stwarzane przez zakłady żywnościowo-żywnieniowe, z których 10 zostało przekazanych zgodnie z właściwością rzeczową do innego organu. Przedmiotem interwencji rozpatrywanych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim były:

1. brak czystości i porządku w obiekcie,
2. żywność o niewłaściwej jakości,
3. sprzedaż przeterminowanych artykułów spożywczych,
4. prowadzenie działalności bez stosownej zgody Inspektora Sanitarnego.

W przypadkach, gdy potwierdziły się zarzuty, zastosowano środki prawne przysługujące Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu (mandaty karne, decyzje administracyjne).

Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

W roku 2016, w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną przekazano wyniki badań z uwagami odnośnie próbek produktów pochodzenia zwierzęcego oraz interwencje dotyczące nieprawidłowości w zakładach związanych ze środkami spożywczymi pochodzenia zwierzęcego.

Przekazywano również uaktualnione listy zakładów znajdujących się pod wspólnym nadzorem Inspekcji Sanitarnej oraz Inspekcji Weterynaryjnej.

Wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska i Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 2 kontrole: pierwsza z IOŚ i PIORIN w gospodarstwie rolnym wraz z poborem warzyw do badań laboratoryjnych i gleby do analizy chemicznej, druga z PIORIN w gospodarstwie ogrodniczym.

Środki zastępcze

Oprócz nadzoru nad środkami spożywczymi, materiałami do kontaktu z żywnością i kosmetykami, dodatkowo do miesiąca lipca 2016 prowadzono również postępowania związane ze środkami zastępczymi. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne:

1. pierwszą w miesiącu styczniu (sklep „Upominki ul. Limanowskiego 7 w Ostrowie Wielkopolskim) na skutek wniosku Prokuratury Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim o wszczęcie postępowania odnośnie wprowadzania do obrotu środków zastępczych w w/w obiekcie w dniu 19.11.2015 roku;
2. drugą w miesiącu lipcu.

W obu przypadkach stwierdzono brak prowadzenia działalności w obiektach.

W miesiącu lutym zostało wydanych 8 decyzji odnośnie nakazu zniszczenia produktów zatrzymanych w 2010 roku. W miesiącu kwietniu przekazano do WSSE w Poznaniu ostatnie 4 komplety dokumentów odnośnie zniszczenia produktów zabezpieczonych w 2010 roku po ich ponownej weryfikacji.

W związku z decyzją dotyczącą nałożonej kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych w 2014 roku wyegzekwowano spłatę przedostatniej i ostatniej raty kary pieniężnej na kwotę 2 360,00 zł. Do sierpnia 2016 roku nie zostało wniesione żadne odwołanie od wydanych decyzji.

Od pierwszego sierpnia 2016 roku sprawy w zakresie obrotu i wytwarzania środków zastępczych na terenie powiatu ostrowskiego prowadzone są przez Sekcję Higieny Pracy.

Ponadto, w 2016 roku:

1. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przeprowadził szkolenie dla kadry pedagogicznej oraz rodziców uczniów klas I i II w Zespole Szkół Ekonomicznych w Ostrowie Wielkopolskim dotyczące zagrożeń wynikających ze stosowania dopalaczy oraz rolę i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w działaniach profilaktycznych i nadzorowych.

2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szkole Podstawowej nr 9 w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadził szkolenie połączone z debatą „mapa zagrożeń” wraz z Komendą Powiatową Policji w Ostrowie Wielkopolskim.
3. Pracownicy OHP 15-4 Hufca Pracy w Ostrowie Wielkopolskim zorganizowali szkolenie dla młodzieży z Zespołu Szkół Transportowo-Elektrycznych, Zespołu Szkół Usługowych oraz uczniów Gimnazjum nr 3, którego wykładowcami byli: Z-ca Państwowego Inspektora Sanitarnego – Pani Urszula Skraburska. Podczas szkolenia omówiła zagrożenia zdrowotne związane z używaniem substancji psychoaktywnych oraz rolę i zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w działaniach profilaktycznych i nadzorowych. Funkcjonariusz Komendy Powiatowej Policji omówił status prawny „dopalaczy” i konsekwencji prawnych.
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w miesiącu listopadzie przeprowadził prelekcję dotyczącą uzależnień w Stowarzyszeniu Trzeźwości Centrum Integracji Społecznej w Odolanowie przy ul. Bartosza 14.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

Charakterystyka zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu ostrowskiego

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim znajdują się w miastach wodociągi o wydajności :

1. < 100 m³ - 5 (wodociągi zakładowe),
2. 100 – 1000 m³ - 3 (wod. Odolanów, 3 zakładowe),
3. 1000-10 000 m³ - 2 (wod. Raszków, Skalmierzyce),
4. 10 000-100 000 m³ - 1 (wod. Ostrów Wielkopolski).

Na terenie wiejskim znajdują się wodociągi o wydajności:

1. 100 - 1000 m³ - 29,
2. < 100 m³ - 5.

Liczba czynnych wodociągów nie uległa zmianie w stosunku do roku 2015.

Ilość pobranych prób wody w 2016 roku:

1. w ramach monitoringu kontrolnego¹ pobrano w mieście – 75; na wsi – 130,
2. w ramach monitoringu przeglądowego² pobrano w mieście – 11; na wsi – 29,
3. w ramach nadzoru pobrano w mieście: próby w kierunku badań chemicznych – 2; na wsi w kierunku badań chemicznych – 7, w kierunku badań bakteriologicznych – 7.

W ramach nadzoru sanitarnego w Frasenius Nephrocare Polska Sp. z o.o., Centrum Dializ Frasenius, Ośrodek Dializ nr 70 ul. Limanowskiego 20/22 w Ostrowie Wielkopolskim pobrano 13 prób wody w kierunku badań mikrobiologicznych i 4 fizyko-chemicznych.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pobierali również z upoważnienia Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 4 próby wody z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju Legionella.

Jakość wody produkowanej przez urządzenia wodociągowe na terenie powiatu oceniono jako dobrą.

Pobrane próby wody badano w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu oraz laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podpisał porozumienia dotyczące prowadzenia kontroli wewnętrznej jakości wody przez przedsiębiorstwa wodociągowe na rok 2017.

Ocena sanitarna wód powierzchniowych i gleby

Kąpieliska oraz miejsca przeznaczone do kąpiel:

1. Liczba kąpielisk ogółem - 1 (Kąpielisko LIDO w Antoninie, gmina Przygodzice).
2. Liczba kąpielisk zorganizowanych – 1.
3. Liczba kąpielisk niezorganizowanych – 0.
4. Liczba kąpielisk raportowanych do UE – 1.
5. Liczba miejsc przeznaczonych do kąpiel – 2 (Piaski-Szczygliczka w Ostrowie Wielkopolskim oraz „Kąpielka” w Pogrzybowie).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał 4 decyzje o przydatności wody do kąpiel i 1 o nieprzydatności wody do kąpiel z uwagi na zakwit sinic (w dniach od 24.06.2016 roku do 30.06.2016 roku kąpielisko było zamknięte) oraz wykonał 4 kontrole sanitarno-higieniczne.

¹ **Monitoring** – śledzenie ilościowych i jakościowych zmian pewnych wielkości, przy badaniu stanu środowiska (monitoring zanieczyszczeń), **Monitoring kontrolny** – obejmuje podstawowe badania jakości wody niezbędne do sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody,

² **Monitoring przeglądowy** – obejmuje wszystkie parametry i wskaźniki niezbędne do dokonywania ocen porównawczych i długoterminowych.

W sezonie letnim w 2016 roku w ramach kontroli urzędowej pobrano 1 próbę wody z kąpieliska. W trakcie sezonu organizator kąpieliska sam prowadził kontrolę jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem i pobrał do analizy w ramach kontroli wewnętrznej 8 prób.

W 2016 roku nadzorem objęto 2 miejsca przeznaczone do kąpeli tj. Piaski–Szczygliczka, którego administratorem jest Miejski Zakład Zieleni Sp. z o.o. oraz „Kąpielka” w Pogrzebowie - gmina Raszków - którego właścicielem jest Urząd Gminy i Miasta w Raszkowie.

Organizatorzy obu miejsc realizowali zobowiązania wynikające z przedstawionego Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu harmonogramu kontroli jakości wody wykonywanego w ramach kontroli wewnętrznej. W sezonie administratorzy pobrali w sumie 12 prób wody. Na podstawie przekazanych wyników PPIS oraz przeprowadzonych 4 kontroli bieżących wydał 6 decyzji orzekających o przydatności wody do kąpeli.

Baseny

Baseny kryte tj. Wodny Raj oraz Delfin znajdują się pod nadzorem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej pobierali z upoważnienia Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego próby wody z w/w obiektów. Pobrano 52 próby. W pobranych próbach wody nie stwierdzono przekroczeń.

Liczba basenów odkrytych – 1.

W roku 2016 czynny był 1 basen sezonowy w Odolanowie, przy ul. Słonecznej. Źródła zaopatrzenia w wodę: niecka basenowa zasilana jest z własnego ujęcia; sanitariaty podłączone są do wodociągu sieciowego. Woda spełniała wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przed sezonem odmalowano nieckę basenową. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarno-porządkową obiektu. Ogółem pobrano 10 prób wody do kąpeli (2 próby w ramach kontroli urzędowej oraz 8 prób w ramach kontroli wewnętrznej). W związku z przekroczeniami mikrobiologicznymi administrator basenu podjął działania naprawcze, polegające na unieruchomieniu niecki basenowej (mycie i dezynfekcja) i poddaniu wody przeznaczonej do kąpeli procesowi dezynfekcji.

Domy Pomocy Społecznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim sprawował nadzór nad 1 domem pomocy tj. Gminno–Miejskim Centrum Pomocy WIARA, NADZIEJA, MIŁOŚĆ w Odolanowie.

Działalność kontrolno-represyjna:

1. Liczba obiektów objętych kontrolą – 1.
2. Liczba przeprowadzonych kontroli i rekontroli – 1.

Skontrolowany obiekt dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekt posiada dźwig osobowy, łazienki, toalety przystosowane do prawidłowego funkcjonowania osób starszych, niepełnosprawnych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono dobry stan sanitarno-techniczny domu pomocy.

W budynku mieszczą się ponadto:

1. Ośrodek wsparcia, pobytu stałego i czasowego przeznaczonego dla osób z gminy i miasta Odolanów,
2. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z upośledzeniem umysłowym,
3. Interwencja kryzysowa,
4. Świetlica socjo–terapeutyczna,
5. Rehabilitacja (hydro i kinezyterapia).

Hotele

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku – 23 objekty.
2. Liczba przeprowadzonych kontroli – 21.

3. Źródło zaopatrzenia wszystkich hoteli w wodę stanowią wodociągi publiczne, które produkują wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych.
5. Podnoszony jest standard świadczonych usług.

Motele

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku w miastach - 1 (Borowianka - Ostrów Wielkopolski) oraz na terenach wiejskich – 1 obiekt (Motel Klara w Sobótce).
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 2.
3. Źródło zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi publiczne, które produkują wodę spełniającą wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych. Podnoszony jest standard świadczonych usług (w motelu Klara można skorzystać z gabinetu masażu oraz z siłowni).

Pensjonaty

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku w miastach - 0 i na terenach wiejskich - 1 (LIDO – Antonin).
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 1.
3. Źródło zaopatrzenia w wodę stanowi wodociąg publiczny, który produkuje wodę spełniającą wymagania określone w/w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych. Podnoszony jest standard świadczonych usług.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku – 15 obiektów.
2. Liczba obiektów skontrolowanych w mieście - 8.
3. Źródło zaopatrzenia w wodę stanowi wodociąg publiczny, który produkuje wodę spełniającą wymagania określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia.
4. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno–higienicznych. Podnoszony jest standard świadczonych usług.

Zakłady fryzjerskie

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku -121.
2. Liczba obiektów skontrolowanych w mieście - 34.
3. Skontrolowane zakłady spełniały warunki sanitarno–higieniczne.

Zakłady kosmetyczne

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku - 51.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 11.
3. Skontrolowane zakłady spełniały wymagania sanitarno–higieniczne.

Zakłady tatuażu

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku – 2 – wszystkie mieszczą się na terenie miasta.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 2 zakłady.
3. Skontrolowane studia tatuażu spełniały wymagania sanitarno–higieniczne.

Zakłady odnowy biologicznej

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku - 13.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 1.
3. Skontrolowany zakład spełniał wymagania sanitarno-higieniczne.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku - 78.
2. Liczba obiektów skontrolowanych 21.
3. Skontrolowane zakłady spełniały wymagania sanitarno-higieniczne.

Tereny rekreacyjne (m.in. plaże, parki, stadiony, place ćwiczeń)

1. W ewidencji na dzień 31.12.2016 roku – 27.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 18.
3. Obiekty utrzymane w dobrym stanie porządkowym, zadbana zieleń parkowa, place zabaw oraz ławki. Wystarczająca ilość koszy na odpady. Obiekty kontrolowane są w związku z organizowaniem imprez masowych (np. festyny rodzinne).

Dworce i stacje kolejowe

1. W ewidencji na dzień 31.12.2016 roku znajduje się 1 obiekt – tj. stacja PKP w Ostrowie Wielkopolskim, który został skontrolowany.
2. Obiekt dworca PKP w Ostrowie Wielkopolskim utrzymany w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Dworce autobusowe

1. W ewidencji na dzień 31.12.2016 roku znajduje się 1 obiekt – tj. dworzec autobusowy w Ostrowie Wielkopolskim.
2. Obiekt zaopatrzone jest w bieżącą ciepłą i zimną wodę pochodzącą z wodociągu sieciowego Ostrów Wielkopolski. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Odpady komunalne zbierane są do kontenerów i odbierane są przez specjalistyczne firmy. Wyłączono z użytkowania hol główny oraz toalety z uwagi na ich zły stan sanitarno-techniczny. Dla osób korzystających z dworca ustawiono przenośną toaletę typu Toi-Toi na zewnątrz budynku. Obecnie działa dyspozytornia oraz pomieszczenie dla kierowców autobusów. Do dworca przylega plac manewrowy wraz ze stanowiskami odjazdu autobusów oraz zadaszone miejsce dla podróżnych. Plac oraz stanowiska utrzymane są w czystości. Za utrzymanie czystości odpowiada firma zewnętrzna.

Zakłady pogrzebowe

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku - 7, w tym 3 domy przedpogrzebowe.
2. Skontrolowano 5 obiektów(w tym 1 dom przedpogrzebowy).
3. Wszystkie obiekty utrzymane są w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.
4. Dodatkowa kontrola – 1 postanowienie na odbiór środka transportu drogowego do przewozu zwłok.
5. Skontrolowano 7 środków transportu drogowego przeznaczonych do przewozu zwłok. Prowadzone są rejestry mycia i dezynfekcji karawanów.

Zakłady karne i areszty śledcze

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2016 roku - 1.
2. Skontrolowano istniejący areszt, przeprowadzono 3 kontrole sanitarno-higieniczne.

Areszt śledczy w Ostrowie Wielkopolskim składa się z 2 budynków z celami dla osadzonych oraz budynków, w których zlokalizowana jest kuchnia, magazyny żywnościowe, część administracji, szatnie dla funkcjonariuszy. Budynek główny jest 3-kondygnacyjny i w nim znajdują się pomieszczenia administracyjne, sala widzeń, ambulatorium, centrum przyjęć osadzonych, łaźnie, magazyny odzieży, magazyn odpadów niebezpiecznych, cele, dyżurki oddziałowych, pomieszczenia wychowawcy i psychologa. Ogółem areszt dysponuje 51 celami z podziałem dla palących i niepalących (cele 2-10 osobowe). Ogólny stan sanitarny i techniczny wizytowanych cel w większości – dobry. Wszystkie cele posiadają kąpiki sanitarne. Łóżka w celach są metalowe i najczęściej piętrowe (stan techniczny dobry). Według harmonogramu prac remontowych co miesiąc maluje się minimum 1 celę. Za utrzymanie czystości w celach odpowiadają osadzeni. Areszt zapewnia im podstawowe środki czystościowe (płyn do podłóg, płyn do toalet) jak i do higieny osobistej (proszek, szampon, płyn do zmywania, mydło). Osadzeni mają możliwość korzystania z łaźni 2 razy w tygodniu. Praniem bielizny osobistej zajmuje się sam osadzony. Bielizna pościelowa i ręczniki prane są w Centralnym Ośrodku Służb Więziennych w Szczypiornie. Bielizna czysta przechowywana jest na regałach w magazynie. Zgodnie z przyjętym harmonogramem raz na kwartał. Cały czas na terenie obiektu prowadzone są prace remontowo-modernizacyjne między innymi opracowano projekt modernizacji i wystąpiono o środki finansowe unijne.

Lecznictwo

Lecznictwo zamknięte

Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej przy ul. Limanowskiego 20/22 w Ostrowie Wielkopolskim znajduje się pod nadzorem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

Lecznictwo otwarte

1. Działalność kontrolno–represyjna

- liczba placówek ogółem (szpitali) – 1,
- liczba placówek publicznych / niepublicznych – 90,
- liczba praktyk indywidualnych i grupowych – 294,
- liczba przeprowadzonych kontroli – 180,
- liczba wydanych decyzji – 24.

2. Na terenie powiatu ostrowskiego powstały 2 nowe zakłady opieki zdrowotnej, 3 indywidualne praktyki lekarskie i 1 indywidualna praktyka pielęgniarska.

3. Kilka zakładów opieki zdrowotnej rozszerzyło swoją działalność.

4. Większość zakładów na terenie powiatu ostrowskiego posiadających programy dostosowawcze, prowadzi prace remontowo-modernizacyjne zgodnie z przedstawionymi wcześniej i pozytywnie zaopiniowanymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim programami dostosowawczymi, które mają na celu dostosowanie zakładów do obowiązujących przepisów.

5. Stan techniczny i funkcjonalny szpitali niepublicznych.

- **Centrum Medyczne „Ort-Medica” Sp. z o.** zlokalizowane jest w Ostrowie Wielkopolskim przy ul. Brzozowej 7. Na piętrze obiektu mieści się poradnia podstawowej opieki zdrowotnej (w skład której wchodzi 3 gabinety lekarskie, gabinet zabiegowy, punkt szczepień z pokojem przygotowawczym) oraz poradnie specjalistyczne tj. ortopedyczna, poradnia leczenia bólu, poradnia chirurgii ogólnej i plastycznej, poradnia chirurgii naczyniowej, poradnia urologiczna, poradnia endokrynologiczna, poradnia reumatologiczna, poradnia neurologiczna, poradnia okulistyczna, poradnia kardiologiczna, poradnia stomatologiczna, poradnia chirurgii stomatologicznej, poradnia chorób błon śluzowych przyzębia, ambulatorium stomatologiczne, poradnia otolaryngologiczna, poradnia logopedii, poradnia sportowo–lekarska, poradnia zdrowia psychicznego oraz zakład fizjoterapii. Natomiast na parterze obiektu mieści się część szpitalna (szpital jednodniowy) w skład,

której wchodzi: oddział ortopedii i traumatologii narządów ruchu (sala nr 1 i 2 – liczba łóżek: 4), oddział chirurgii ogólnej (sala nr 3 – liczba łóżek: 2), oddział laryngologii (sala nr 4 – liczba łóżek: 1), oddział chirurgii plastycznej (sala nr 4 – liczba łóżek: 1). Wszystkie zabiegi wykonywane w części szpitalnej zakładu są zabiegami planowanymi. Wszystkie sale chorych posiadają niezależne węzły sanitarne oraz dostęp do łóżka pacjenta z 3 stron. Przy salach łóżkowych mieści się izba przyjęć wraz z przebieralnią i węzłem sanitarnym (izba przyjęć pełni również funkcję gabinetu diagnostyczno–zabiegowego dla poszczególnych oddziałów), punkt pielęgniarski wraz z pokojem przygotowawczym, pokój lekarzy, pokój socjalny, magazyn medyczny podręczny, miejsce rozdziału posiłków dostarczonych przez zewnętrzną firmę cateringową, pomieszczenie porządkowe, brudownik, toaleta ogólnodostępna oraz pomieszczenie na odpady medyczne. Przed wejściem na oddziały znajduje się poczekalnia, wózkownia oraz pracownia RTG wraz z przebieralnią.

W skład bloku operacyjnego wchodzi: dwie sale operacyjne z częściami anestezyjologicznymi, pokój wybudzeń, dział farmacji, pomieszczenia przygotowania pacjenta, pomieszczenie przygotowania personelu, dyżurka, śluza pacjenta, umywalnia dla kobiet, umywalnia dla mężczyzn, szatnia czysta dla kobiet, szatnia czysta dla mężczyzn, sekcja gospodarcza - sterylizatornia, magazyn materiałów sterylnych, myjnia sprzętu operacyjnego, magazyn bielizny pooperacyjnej, śluzy.

Sterylizacja narzędzi prowadzona jest na miejscu przy pomocy autoklawu. W razie awarii autoklawu została podpisana umowa z Zespołem Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim na sterylizację narzędzi oraz catering.

Obiekt szpitala posiada zapasowe źródło wody w postaci zbiornika zapasowego o pojemności 50 m³ magazynującego wodę wodociągową (okres przechowywania wody około 24 godzin). Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg Ostrów Wielkopolski. Woda wodociągowa spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano z instalacji wody ciepłej 4 próby wody w kierunku bakterii z rodzaju Legionella.

Praniem bielizny zajmuje się pralnia usługowa (transport bielizny prawidłowy). Bielizna czysta i brudna przechowywana jest w wydzielonych pomieszczeniach.

Sprzątaniem, dezynfekcją powierzchni i sprzętu medycznego w obiekcie zajmuje się personel szpitala. Sprzątanie odbywa się według opracowanych procedur wewnątrz zakładowych, natomiast sprzęt oraz środki dezynfekujące przechowywane są w pomieszczeniu gospodarczym.

Odbiorem odpadów komunalnych i medycznych zajmuje się specjalistyczna firma. Odpady medyczne są przechowywane w dwóch osobnych chłodnych pomieszczeniach, zabezpieczonym przed dostępem osób trzecich. Pomieszczenia te zaopatrzone są w umywalkę z ciepłą i zimną wodą do higienicznego mycia rąk oraz w kratkę ściekową. Magazyny odpadów są usytuowane w taki sposób, że można do nich wejść z zewnątrz budynku.

W 2016 roku nie stwierdzono obecności gryzoni oraz insektów. Zakład posiada opracowaną procedurę na wypadek pojawienia się insektów i gryzoni. Brak zastrzeżeń do stanu sanitarnego obiektu.

• **„Hanna” Sp. z o. o. Zakład Pielęgnacyjno–Opiekuńczy** zlokalizowany przy ul. M. Konopnickiej 41A w Ostrowie Wielkopolskim w budynku parterowym, wolnostojącym, przystosowanym dla osób niepełnosprawnych. Głównym zadaniem placówki jest czasowa opieka nad pacjentami przewlekle chorymi. W obiekcie podczas kontroli przebywało 60 pensjonariuszy. W zakładzie znajduje się 19 sal pensjonariuszy (2 sale 2-łóżkowe, 3 sale 4-łóżkowe, 1 sala 5-łóżkowa, 1 sala 6-łóżkowa, 10 sal 3-łóżkowych, 1 separotka) - 14 sal z łazienkami. Na terenie obiektu znajdują się 2 łazienki dla pensjonariuszy obłożnie chorych wyposażone w podnośniki, poręcze, wanny z dostępem ze wszystkich stron. Sprzątanie pomieszczeń prowadzone jest na bieżąco. Wydzielone jest

pomieszczenie na środki czystości, dezynfekcyjne i higieniczne. Utrzymana jest bieżąca czystość w pokojach mieszkalnych, korytarzach. Zakład nie posiada własnej pralni. Brudna odzież, bielizna osobista i ręczniki pensjonariuszy w oznakowanych workach przechowywane są w brudowniku. Dezynfekcja kocy, kołder, poduszek wykonywana jest przez pralnię usługową. Czysta bielizna przechowywana w wydzielonym pomieszczeniu na regałach. Obiekt jest zaopatrywany w wodę z wodociągu Ostrów Wielkopolski - woda jest dobrej jakości. Odpady komunalne składowane są w kontenerze i odbierane systematycznie przez uprawnioną firmę. Pojemnik na odpady ustawiony jest w prawidłowo zorganizowanym zasieku. Odpady niebezpieczne medyczne składowane są do utylizacji w atestowanych pojemnikach i odbierane przez specjalistyczną firmę. Pomieszczenie gdzie przechowywane są odpady zabezpieczone jest przed dostępem osób postronnych. Ścieki komunalne odprowadzane są do kanalizacji miejskiej.

Charakterystyka innych podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne z uwzględnieniem bloków tematycznych

W 2016 roku wydano 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zakładu opieki zdrowotnej. Uchybienia dotyczyły m.in.: brudnych z licznymi pęknięciami i zaciekami ścian i sufitu rejestracji, poczekalni i gabinetu lekarsko-diagnostycznego w części zdrowej zakładu. Rekontrola wykazała wykonanie poleceń decyzji.

Ponadto stan sanitarny pozostałych obiektów publicznych i niepublicznych w powiecie ostrowskim nie budził zastrzeżeń - z roku na rok ulega polepszeniu poprzez prowadzenie prac modernizacyjnych oraz zakup nowego, coraz lepszego sprzętu medycznego.

Stacja Dializ

Frasenius Nephrocare Polska Sp. z o.o., Centrum Dializ Frasenius, Ośrodek Dializ nr 70 w Ostrowie Wielkopolskim ul. Limanowskiego 20/22.

1. Obiekt jest pozbawiony barier architektonicznych (wejście do obiektu z poziomu przyziemia, wewnątrz obiektu zainstalowany został dźwig osobowy).
2. W skład zakładu wchodzi: sala dializacyjna A - 9 stanowisk, sala dializacyjna B - 4 stanowiska, sala dializacyjna C - 7 stanowisk, pomieszczenia ambulatoryjne (poradnia nefrologiczna czynna 3 razy w tygodniu i pomieszczenie dla pacjentów dializowanych otrzewnowo) oraz pomieszczenia towarzyszące tj. pomieszczenie wypoczynkowe, toalety dla pacjentów i personelu, szatnie z węzłami sanitarnymi dla pacjentów i personelu z rozdziałem na damską i męską, pomieszczenie socjalne, pomieszczenia gospodarcze, pomieszczenie rozdziału posiłków, pomieszczenie techników, pomieszczenie na odpady medyczne, pomieszczenie uzdatniania wody oraz magazyny.
3. Na dzień kontroli dializowanych było 121 pacjentów (dializa ostra, dializa otrzewnowa, hemodializa).
4. Pomieszczenia obiektu posiadają wentylację grawitacyjną, mechaniczną oraz klimatyzację.
5. Procesy sterylizacji prowadzone są prawidłowo - umowa z ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim ul. Limanowskiego 20/22.
6. Procesy dezynfekcji narzędzi jak i sprzętu medycznego prowadzone są w sposób prawidłowy przy wykorzystaniu preparatów o pełnym spektrum działania. Preparaty używane do dezynfekcji są preparatami zalecanymi przez firmę Fresenius. Zakład posiada opracowane procedury wewnątrz zakładowe.
7. Pomieszczenia obiektu utrzymane są w dobrym stanie sanitarnym i higienicznym. Gospodarka odpadami komunalnymi i medycznymi prowadzona jest prawidłowo - umowy na ich odbiór podpisane są z uprawnionymi firmami. Praniem bielizny zajmuje się pralnia usługowa.

Stan sanitarny praktyk lekarskich i pielęgnarskich

Z roku na rok stan sanitarny i techniczny obiektów ulega polepszeniu poprzez prowadzenie prac modernizacyjnych oraz poprzez zakup nowego, coraz lepszego sprzętu medycznego. Podczas

kontroli w 2016 roku nie wydano żadnej decyzji na poprawę stanu sanitarnego indywidualnych oraz grupowych praktyk lekarskich i pielęgniarskich. Wszystkie obiekty korzystają z wody pochodzącej z wodociągów publicznych (miejskich i wiejskich). Woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W placówkach służby zdrowia, znajdujących się na terenie powiatu ostrowskiego prowadzi się segregację odpadów medycznych w miejscu ich powstawania. Zużyty sprzęt jednorazowego użytku w miejscu powstawania, tj. w gabinetach, zbierany jest do plastikowych atestowanych pojemników jednorazowych lub też do czerwonych worków umieszczonych w kubłach plastikowych lub metalowych wielokrotnego użycia. Kubły wielokrotnego użycia po każdym opróżnieniu są dezynfekowane środkami o pełnym spektrum działania do tego celu przeznaczonymi. W/w pojemniki i worki po zapełnieniu do $\frac{2}{3}$ swojej objętości lub po 72 godzinach, zostają zamknięte, opisane i wyniesione do wyznaczonego osobnego pomieszczenia lub do urządzenia chłodniczego, gdzie przechowywane są do czasu odbioru przez wyspecjalizowaną firmę z którą wcześniej została zawarta umowa na taką usługę. Wszystkie czynności dotyczące zbierania, postępowania i przechowywania odpadów medycznych wynikają z procedur higienicznych opracowanych dla zakładu lub gabinetu. Odpady medyczne są odbierane przez wyspecjalizowane firmy z różną częstotliwością w zależności od miejsca magazynowania odpadów, rodzaju odpadów oraz od ilości wytworzonych odpadów. Na terenie powiatu ostrowskiego swoją działalność prowadzą cztery firmy, które zajmują się odbiorem i przewozem do utylizacji zużytego sprzętu jednorazowego. Placówki lecznicze posiadają uregulowaną pod względem formalno-prawnym gospodarkę odpadami.

W 2016 roku nie wydano żadnej decyzji administracyjnej na sposób, miejsce oraz czas magazynowania odpadów medycznych.

Interwencje

W 2016 roku wpłynęło 15 wniosków z prośbą o interwencję

1. 3 wnioski dotyczyły **złej jakości wody przeznaczonej do spożycia** przez ludzi produkowanej przez wodociągi: Namysłaki, Górzno i Czarnylas. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano próby wody do analizy laboratoryjnej. Próba wody pobrana z wodociągu Górzno została kwestionowana z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości dla mętności. Administrator wodociągu podjął natychmiastowe działania wyjaśniające i naprawcze, by doprowadzić wodę produkowaną przez dany wodociąg do wymagań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 13 listopada 2015 roku. W pozostałych przypadkach nie stwierdzono przekroczeń w zakresie badanych parametrów więc interwencje okazały się niezasadne.
2. 1 sprawa dotyczyła nieprawidłowości związanych z **niewłaściwym odprowadzeniem odpadów płynnych z fermy kaczek**. Prośba została przekazana do właściwego organu samorządowego.
3. 3 wnioski dotyczyły **podejrzenia zarażenia świerzbowcem**. Dwie odnosiły się do osadzonych przebywających w Areszcie Śledczym Ostrowie Wielkopolskim. Po przeprowadzeniu kontroli oraz analizie dokumentacji potwierdzono ich niezasadność. Pozostała interwencja dotyczyła pensjonariusza przebywającego w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym „HANNA” w Ostrowie Wielkopolskim. Podobnie jak pozostałe interwencję tę również uznano jako bezzasadną.
4. 1 prośba dotyczyła **uciążliwości stwarzanej przez koty** przebywające w ciągach komunikacyjnych wielokondygnacyjnego domu wielorodzinnego na terenie Ostrowa Wielkopolskiego. Sprawę przekazano zgodnie z kompetencjami do załatwienia.
5. 1 interwencja związana z **uciążliwością dotyczącą hałasu w bloku** (podejrzenie hałaśliwej działalności chałupniczej lub innej działalności gospodarczej). Pracownicy PSSE w Ostrowie Wielkopolskim wraz z przedstawicielem Miejskiego Zakładu Gospodarowania

Mieszkaniami przeprowadzili kontrolę w w/w sprawie. Podczas trwania kontroli nie stwierdzono żadnej uciążliwości związanej z hałasem w związku z czym złożona skarga okazała się bezzasadna.

6. 1 sprawa dotyczyła **niewłaściwego usytuowania pojemników do gromadzenia odpadów stałych**. Z uwagi na brak kompletu informacji – danych teleadresowych – sprawa nie mogła zostać rozpatrzona.
7. 2 interwencje dotyczyły **podejrzenia nielegalnego podłączenia do kanalizacji deszczowej**. Sprawy zostały przekazane do załatwienia zgodnie z kompetencjami.
8. 1 pismo w sprawie **uporządkowania terenów leśnych** (pismo otrzymano tylko do wiadomości)
9. Pozostałe interwencje dotyczyły **złego stanu sanitarnego mieszkania i prośby o dezynfekcję pomieszczeń w bloku**, sprawę załatwiono pozytywnie.

W 2016 roku nie wpłynęła żadna interwencja z podejrzeniem pojawiania się w pomieszczeniu mieszkalnym tlenku węgla.

Podsumowanie:

1. Pobrano ogółem 333 próby wody.
2. Wykonano 385 kontroli.
3. Opracowano 140 decyzji administracyjnych (w tym 27 rachunkowych).
4. Wystawiono 27 postanowień.
5. Nie nałożono mandatów karnych.

SEKCJA HIGIENY PRACY

Znajomość zagrożeń występujących w środowisku pracy jest niezbędna do podjęcia działań zmierzających do zmniejszenia ich niekorzystnego wpływu na zdrowie lub całkowitego ich wyeliminowania. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy sprawują nadzór nad zakładami pracy, w których występują, bądź też mogą wystąpić zagrożenia środowiska pracy oraz kontrolują poziom tych zagrożeń i sposób podejmowanych działań prewencyjnych. Powyższe ma związek z profilaktyką chorób zawodowych. Ponadto prowadzą nadzór nad produkcją i dystrybucją chemikaliów niebezpiecznych, w tym prekursorów środków odurzających oraz nadzór nad środkami zastępczymi.

Nadzór bieżący nad zakładami pracy, postępowanie administracyjne i egzekucyjne

Spośród 475 zakładów pracy znajdujących się w ewidencji higieny pracy w 2016 roku poddano kontroli 71 obiektów, w których łącznie przeprowadzono 77 kontroli, w tym:

1. 55 kontroli w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy,
2. 5 kontroli w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych,
3. 5 kontroli interwencyjnych,
4. 5 rekontroli decyzji administracyjnych,
5. 3 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
6. 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu prekursorów narkotyków kategorii II i III,
7. 1 kontrolę w zakresie występowania w środowisku pracy czynnika rakotwórczego,
8. 1 kontrolę w związku z realizacją wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE 4.

W 26 zakładach pracy, na 71 skontrolowanych w 2016 roku, stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych dla czynników szkodliwych. Ogółem narażonych było 1883 pracowników, w tym na czynniki chemiczne: 9, na czynniki fizyczne: 1874.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych wydano 5 decyzji merytorycznych (w tym: 3 decyzje dotyczące poprawy warunków pracy, łącznie 12 nakazów), 5 decyzji płatniczych, 3 decyzje prolongujące termin wykonania zaleceń decyzji merytorycznych.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to: niewłaściwe warunki techniczne pomieszczeń pracy i zaplecza sanitarno-higienicznego, brak aktualnych pomiarów środowiska pracy oraz brak opracowanej oceny ryzyka zawodowego.

Choroby zawodowe

W 2016 roku wszczęto 6 nowych postępowań administracyjnych w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej, ogółem prowadzono 16 postępowań. Dodatkowo przeprowadzono 2 dochodzenia epidemiologiczne na prośbę innych PPIS. Sporządzono 8 kart oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, w tym 1 w ramach współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach. Wydano 3 karty stwierdzenia choroby zawodowej (1 decyzja, w związku z wniesionym od niej odwołaniem, nie uprawomocniła się).

Prowadzone postępowania administracyjne w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej dotyczyły:

1. obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu (...): 6 przypadków,
2. astmy oskrzelowej: 3 przypadki,
3. przewlekłych chorób układu ruchu wywołanych sposobem wykonywania pracy: 3 przypadki,
4. przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy: 2 przypadki,
5. chorób skóry: 1 przypadek,
6. alergicznego nieżytytu nosa: 1 przypadek,

7. zatruć ostrych albo przewlekłych lub ich następstw wywołanych przez substancje chemiczne: 1 przypadek,
8. pylicy spawaczy: 1 przypadek.

Wydano 8 decyzji administracyjnych dotyczących chorób zawodowych:

1. 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej:
 - 1 decyzję dotyczącą pylicy spawaczy u ślusarza-spawacza,
 - 1 decyzję dotyczącą przewlekłego zapalenia nadkłykcia kości ramiennej u lekarza stomatologa,
 - 1 decyzję dotyczącą zespołu rowka nerwu łokciowego u lekarza stomatologa,
 - 1 decyzję dotyczącą obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażonego podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonego jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz u pracownika produkcji drzewnej;
2. 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, obie dotyczące obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowanego hałasem, wyrażonego podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonego jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1, 2 i 3 kHz;
3. 2 decyzje umarzające w całości postępowanie jako bezprzedmiotowe (w obu przypadkach na wniosek strony postępowania, z uwagi na poprawę stanu zdrowia).

Tab.2. Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej

Lp.	PKD	Zawód	Stwierdzona choroba zawodowa - nr w wykazie *)	Czynnik, który wywołał chorobę
1.	86.23	lekarz stomatolog	19.5	sposób wykonywania pracy (monotonia pracy, wymuszona pozycja ciała, powtarzalność i rytmiczność ruchów)
2.	jw.	jw.	20.2	jw.
3.	16	pomoc w produkcji drzewnej, szlifierz materiałów drzewnych, brakarz materiałów płytowych (sortowanie sklejki), pracownik produkcyjny (obsługa spajarki)	21	hałas
4.	25.21.Z	ślusarz-spawacz	3.4	pyły i dymy spawalnicze

*) wg załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie chorób zawodowych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1367).

Tab.3. Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

Lp.	PKD	Zawód	Jednostka chorobowa - nr w wykazie
1.	25	ustawiacz maszyn do obróbki plastycznej	21
2.	85	nauczyciel fizyki i chemii, nauczyciel wychowawca w świetlicy szkolnej	21

Tab.4. Decyzje umarzające w całości postępowanie jako bezprzedmiotowe

Lp.	PKD	Zawód	Jednostka chorobowa - nr w wykazie
1.	1	rolnik indywidualny	6
2.	33	serwisant szaf sterowniczych	19.3

Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i biologicznymi

W trakcie kontroli wykonywanych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w zakładach pracy, w których występują czynniki rakotwórcze, zwraca się szczególną uwagę na działania profilaktyczne.

Liczba zakładów pracy w ewidencji, w których występuje czynnik rakotwórczy: 22. Czynnikiem tym jest m.in. wirus zapalenia wątroby typu B i C, HBV, HCV; promieniowanie rentgenowskie; pył drewna twardego; benzen, benzyna, azbest. W 2016 roku skontrolowano 1 zakład pod względem czynnika rakotwórczego. Narażonych na ten czynnik - tj. pyły drewna twardego-dębu i uwalnianie podczas procesu technologicznego - jest 2 pracowników (mężczyźni). W zakładzie tym nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Liczba zakładów pracy, w których występuje czynnik biologiczny - 33. W 2016 roku nie przeprowadzono żadnej kontroli w zakresie czynnika biologicznego, natomiast narażenie pracowników na ten czynnik jest analizowane podczas kontroli w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.

Liczba firm zajmujących się usuwaniem oraz zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest - 1. W ciągu roku firma ta dokonała 6 zgłoszeń zamiaru prowadzenia prac w kontakcie z azbestem. Przeprowadzono kontrolę tego przedsiębiorstwa w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Przedsiębiorstwo zatrudnia 4 pracowników przy zabezpieczaniu oraz usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Firma posiada zgodę na wykonywanie prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Opracowano plan usuwania wyrobów zawierających azbest. Pracodawca posiada niezbędne wyposażenie oraz zabezpieczenie dla pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu. Ponadto pracodawca ocenił i udokumentował ryzyko zawodowe, a także zapewnił odpowiednie środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze stosowne do rodzaju i poziomu narażenia. Przedsiębiorca prowadzi rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym. Pracownicy narażeni na kontakt z azbestem posiadają aktualne orzeczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy przy azbecie.

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, prekursorami narkotyków gr. II, produktami biobójczymi

Podczas kontroli zakładów, w których znajdują się chemikalia niebezpieczne, szczególną uwagę zwraca się na: spełnianie wymogu dostarczania oraz formy i treści kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin, egzekwowanie od zakładów obowiązku posiadania kart charakterystyki oraz obowiązku podjęcia działań zapobiegawczych na podstawie posiadanych kart,

prawidłowość oznakowania opakowania substancji chemicznych i ich mieszanin, dokumentację dotyczącą przeprowadzonych szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, stopień objęcia opieką lekarską pracowników zatrudnionych w kontakcie z chemikaliami niebezpiecznymi.

Liczba zakładów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny według ewidencji obiektów:

1. liczba zakładów wprowadzających do obrotu: 30,
2. liczba producentów: 3,
3. liczba importerów spoza UE: 1,
4. liczba dalszych użytkowników - formulatorów: 0,
5. liczba stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny: 58,
6. liczba przeprowadzonych kontroli: 5.

Na terenie powiatu ostrowskiego znajdują się 2 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy środków odurzających (substancje kat. II i III). W każdym z zakładów przeprowadzono kontrolę sanitarną. Nadzór bieżący w tych placówkach polegał m.in. na kontroli prowadzenia ewidencji prekursorów, ich prawidłowego oznakowania, posiadania kart charakterystyki, ewidencjonowania transakcji sprzedaż-kupno, sprawdzania warunków przechowywania, w tym zabezpieczeń pod kątem osób postronnych. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w tym zakresie.

Ogólna liczba podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych według ewidencji obiektów: 12. Przeprowadzono 3 kontrole. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Nadzór nad środkami zastępczymi

Nadzór nad środkami zastępczymi znajduje się w zakresie obowiązków pracowników Sekcji Higieny Pracy od dnia 01.08.2016 roku. W tym czasie otrzymano z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim 3 sprawy do dalszego prowadzenia:

1. w przypadku 1 sprawy, z uwagi na niemożność określenia miejsca wprowadzanie środków zastępczych do obrotu, nie było podstaw do wszczęcia postępowania;
2. w przypadku 1 sprawy, ze względu na niejednoznaczne określenie w przekazanym dokumencie, czy zatrzymany produkt jest środkiem zastępczym, trwają czynności wyjaśniające;
3. 1 sprawę przekazano do prowadzenia PPIS w Kaliszu, zgodnie z właściwością miejscową.

Na chwilę obecną brak jest na terenie powiatu ostrowskiego jawnych punktów sprzedaży/sklepów, w których podejrzewa się wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. Tym samym od sierpnia 2016 roku nie przeprowadzono żadnych kontroli w tym zakresie, nie zatrzymano żadnych produktów i nie wszczęto nowych postępowań administracyjnych w zakresie środków zastępczych. Kontynuowano natomiast 8 postępowań prowadzonych wcześniej przez Sekcję Higieny Żywności Żywnienia i Przedmiotów Użytku, tj. wszczęto i zakończono postępowania w sprawie wydania decyzji orzekających o przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu środków zastępczych zatrzymanych podczas czynności kontrolnych przeprowadzonych w latach 2014-2015 oraz wydano te decyzje, celem przeprowadzenia w I kwartale 2017 roku utylizacji tych środków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim w dalszym ciągu utrzymuje współpracę z Policją i w przypadku powzięcia informacji o pojawieniu się punktu, w którym podejrzewa się wprowadzanie do obrotu środków zastępczych, zostaną podjęte wspólne działania w tym zakresie.

W 2016 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim prowadził szereg działań profilaktycznych w związku z pełnionym nadzorem nad środkami zastępczymi:

1. na stronie internetowej PSSE w Ostrowie Wielkopolskim zamieszczono informację w postaci e-poradnika: „Dopalacze - spotkanie z rodzicami w szkole” i „Profilaktyka uzależnień w szkole” oraz ulotki informacyjne;
2. w dniu 14.01.2016 roku PPIS przedstawił w Zespole Szkół Ekonomicznych w Ostrowie Wielkopolskim prelekcję na temat środków zastępczych, skierowaną do rodziców młodzieży ponadgimnazjalnej oraz do kadry pedagogicznej (liczba odbiorców: ok. 150 osób);
3. zamieszczono na stronie internetowej PSSE informację dotyczącą projektu edukacyjnego „Wiem - nie biorę! Jestem bezpieczny”;
4. w maju 2016 roku nagłośniono oraz zaproszono młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych do udziału w konkursie na plakat „Stop dopalaczom” (otrzymano 20 prac z 10 szkół);
5. w dniu 24.06.2016 roku Z-ca PPIS – Pani Urszula Skraburska przedstawiła w Hufcu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim prelekcję na temat środków zastępczych, skierowaną do młodzieży ponadgimnazjalnej (liczba odbiorców: ok. 60 osób, rozdano ok. 120 szt. ulotek o dopalaczach);
6. 17.11.2016 roku PPIS wygłosił w ramach Odolanowskich Dni Trzeźwości prelekcje na temat szkodliwości związanych ze środkami zastępczymi, toksykologii środków zastępczych i działalność prewencyjnej, skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych i średnich z terenu gminy Odolanów, dyrektorów szkół i nauczycieli (liczba odbiorców: ok. 200 osób);
7. 08.12.2016 roku pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzili w Gimnazjum nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim zajęcia warsztatowe wg broszury „Smak życia czyli debata o dopalaczach” (liczba odbiorców: 30, rozdano 35 szt. ulotek o dopalaczach).

Współpraca z instytucjami administracyjnymi:

W 2016 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim w zakresie higieny pracy podjął we współpracy z innymi instytucjami następujące działania:

1. w ramach współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gliwicach, w związku z prowadzonym przez niego postępowaniem administracyjnym w sprawie podejrzenia choroby zawodowej, pylicy płuc, u pracownika zatrudnionego w zakładzie na terenie powiatu ostrowskiego. W wyniku podjętych czynności urzędowych przeprowadzono ocenę narażenia zawodowego u ww. pracownika. Opracowanie przekazano do PPIS w Gliwicach;
2. w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej - pylicy spawaczy - zwrócono się z prośbą o dokonanie oceny narażenia zawodowego na szkodliwe działanie pyłów spawalniczych do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tychach i w Gorzowie Wielkopolskim, tj. jednostek, na terenie kompetencji których działają przedsiębiorstwa, w których zatrudniona była osoba, której dotyczy postępowanie;
3. w związku ze zgłoszoną skargą dotyczącą niewłaściwego oznakowania opakowania mieszaniny chemicznej (niepełne tłumaczenie na język polski zastosowania produktu), przekazano Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Sosnowcu ustalenia z kontroli interwencyjnej;
4. w ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Ostrowie Wielkopolskim, w związku z przygotowywaniem opracowania dotyczącego stanu zdrowia ludności powiatu ostrowskiego opracowano i przekazano sprawozdanie dotyczące ilości stwierdzonych chorób zawodowych w 2015 roku;
5. w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy Okręgowym Inspektoratem Pracy w Opolu przeprowadzono kontrolę interwencyjną w przedsiębiorstwie na terenie powiatu ostrowskiego w związku ze zgłoszonymi nieprawidłowościami w karcie charakterystyki

mieszanin chemicznych. W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że ww. firma sprowadziła rzeczony produkt jednorazowo, na indywidualne zamówienie klienta, a podmiotem odpowiedzialnym za przestrzeganie wymagań w omawianym przypadku jest firma z Oławy. Tym samym sprawę przekazano do rozpatrzenia właściwemu terytorialnie PPIS;

6. w ramach współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Myśliborzu przeprowadzono kontrolę interwencyjną w przedsiębiorstwie na terenie powiatu ostrowskiego, w zakresie zgłoszonych nieprawidłowości, tj. braku na opakowaniu mieszaniny chemicznej wyczuwalnego dotykem ostrzeżenia o niebezpieczeństwie;
7. w ramach współpracy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Tychach przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne i zebrano materiał dowodowy w sprawie podejrzenia choroby zawodowej u pracownika zatrudnionego w zakładzie na terenie powiatu ostrowskiego, celem opracowania karty oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

Działalność w zakresie promocji zdrowia:

W 2016 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim w zakresie higieny pracy, poza działalnością kontrolną prowadził czynności mające na celu promowanie kultury prewencji w środowisku pracy.

W ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych w latach 2013-2020 w zakresie ograniczania zagrożeń zawodowych w przetwórstwie przemysłowym przeprowadzono 14 szkoleń w formie pogadarek tematycznych oraz rozdystrybuowano materiały edukacyjne w postaci broszur: „Przywódstwo w zarządzaniu w dziedzinie bezpieczeństwa i zdrowia w pracy”, „Ocena ryzyka zawodowego w małych przedsiębiorstwach”, „Ocena ryzyka zawodowego - zadania i obowiązki”, „Ocena ryzyka zawodowego - sposób na zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”. Dodatkowo w 4 zakładach pracy przeprowadzono szkolenie dotyczące bezpiecznego stosowania substancji i mieszanin chemicznych.

W zakładzie przetwórstwa drewna, w którym występuje narażenie zawodowe na hałas o wartościach przekraczających NDN (stwierdzone przypadki chorób zawodowych na tle ubytku słuchu), podczas wykonywania czynności służbowych związanych z bieżącą kontrolą sanitarną obiektu udzielono instruktażu stanowiskowego dotyczącego prawidłowego stosowania, konserwacji i przechowywania indywidualnych środków ochrony słuchu.

W zakresie jednego z zagadnień Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych w latach 2013-2020, tj. „Ograniczanie zagrożeń zawodowych skutkujących przewlekłymi chorobami narządu głosu spowodowanymi nadmiernym wysiłkiem głosowym w szkolnictwie”, w placówkach oświatowych na terenie powiatu ostrowskiego promowany jest przygotowany przez I Oddział ZUS w Poznaniu oraz Wielkopolskie Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu i Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu film pt. „Jak zachować głos?”. Dystrybucja filmu odbywa się w ramach współpracy z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży. W 2016 roku rozdystrybuowano 11 szt. filmu.

Podczas wykonywania czynności kontrolnych informuje się właścicieli/przedstawicieli zakładów pracy o nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz przekazuje zaprojektowany przez Główny Inspektorat Sanitarny nowy wzór znaku zakazu palenia i informuje o możliwości wykorzystania go na terenie obiektu.

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nadzoruje publiczne i niepubliczne obiekty nauczania i wychowania. Pod nadzorem w 2016 roku znajdowało się 147 placówek:

1. 3 żłobki,
2. 2 kluby malucha,
3. 48 przedszkoli,
4. 43 szkoły podstawowe,
5. 7 zespołów szkolno-przedszkolnych,
6. 23 zespoły szkół,
7. 8 gimnazjów,
8. 1 zasadnicza szkoła zawodowa,
9. 1 liceum ogólnokształcące,
10. 2 szkoły policealne,
11. 1 szkoła wyższa,
12. 8 innych placówek oświatowo-wychowawczych (w tym: 2 schroniska młodzieżowe, 3 kryte place zabaw dla dzieci, ogród jordanowski, internat medyczny, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci).

W roku 2016 przeprowadzono 151 kontroli, w tym 116 kontroli z zakresu bieżącego stanu sanitarno-higienicznego ze szczególnym uwzględnieniem: bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z placów zabaw, zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej i zapewnienia ciepłej i bieżącej wody w obiektach kontrolowanych oraz metrażu sal przypadających na dziecko w kontrolowanych placówkach. Wykonano także 35 kontroli dodatkowych, które dotyczyły letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Oceniano bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w powyższych placówkach, zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

W roku 2016 w trakcie kontroli placówek oświatowo-wychowawczych szczególną uwagę zwracano na możliwość pozostawiania dzieci w świetlicach szkolnych oraz ocenę warunków sanitarno-higienicznych świetlic. Na 47 skontrolowanych placówek oświatowych posiadających w swych strukturach szkołę podstawową -33 zapewniało uczniom możliwość korzystania ze świetlicy lub innego miejsca pobytu dzieci (sala lekcyjna pełniąca funkcję świetlicy po zajęciach lekcyjnych). Pomieszczenia zapewniały obszary do zabawy, odrabiania lekcji. Metraż przypadający na jednego ucznia wynosił powyżej 1,5m², warunki sanitarno-higieniczne i techniczne pomieszczeń nie budziły zastrzeżeń.

W 2016 roku Przedszkole nr 3 zmieniło lokalizację i przeniósło się do nowego, nowoczesnego budynku przedszkola na terenie osiedla Pruślin przy ul. Świetlicowej w Ostrowie Wielkopolskim. Zaadaptowano i przebudowano pomieszczenia po Przedszkolu nr 3 przy ul. Jankowskiego w Ostrowie Wielkopolskim na dodatkowe sale zajęć dla Żłobka Miejskiego. Przedszkole Nr 9 pozyskało nowe sale zajęć w rozbudowanym i przebudowanym budynku biurowym w Ostrowie Wielkopolskim przy ul. Waryńskiego. Oddano do użytku nowy budynek dla Publicznego Przedszkola w Gorzycach Wielkich.

W ramach badań problemowych oceniono dostosowanie mebli przedszkolnych do wzrostu przedszkolaków. Badaniem objęto 4 przedszkola. Dokonano analizy 323 stanowisk pracy przedszkolaka, z czego liczba dzieci siedzących nieprawidłowo wynosiła 61. W trakcie kontroli szkół i przedszkoli udziela się instruktażu dyrektorom placówek w zakresie dostosowania mebli do wzrostu dzieci i ich prawidłowego oznakowania mebli zgodnie z Polską Normą PN-ISO 1729-1:2007 dotyczącą wymiarów funkcjonalnych mebli szkolnych i przedszkolnych.

W roku 2016 przeprowadzono 2 kontrole tematyczne dotyczące obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w dwóch gimnazjach na terenie powiatu ostrowskiego. Badaniu poddano 508

uczniów z pośród których: 431 uczniów posiadało tornistry/plecaki których waga nie przekraczała 10% masy ciała, 75 uczniów posiadało tornistry/plecaki których waga mieściła się w granicy pomiędzy 10%-15% masy ich ciała. Tylko 2 uczniów posiadało tornistry/plecaki których waga przekraczała 15% masy ich ciała- co stanowiło nieprawidłowy wynik.

Podczas kontroli szkół poddawane są analizie plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych. W wyniku oceny rozkładu zajęć lekcyjnych stwierdzono, że zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej w zakresie równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia.

Coraz więcej placówek posiada atesty i certyfikaty na wyposażenie – meble szkolne i przedszkolne (stoły, krzesła) – 90%, sprzęt na placach zabaw – 95%, sprzęt sportowy – 95%.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży dokonuje pomiarów temperatur w salach zajęć w okresie grzewczym gdyż „w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia powinno zapewnić się temperaturę, co najmniej 18°C”. Temperatura mierzona w kontrolowanych placówkach w okresie grzewczym była prawidłowa.

Oceniano również stan sanitarno-higieniczny sprzętu sportowego wykorzystywanego podczas lekcji WF, (materace, kozły) oraz zabawek i sprzętu używanego do prowadzenia zajęć z dziećmi w żłobkach i przedszkolach.

W roku szkolnym skontrolowano wszystkie zaplanowane do kontroli obiekty, a niektóre dodatkowo pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2016/2017. W trakcie przeprowadzonych kontroli sierpniowych stwierdzono podjęcie przez szkoły prac porządkowych i remontowych. Dokonano 35 kontroli stanu bieżącego obiektów wypoczynku letniego i zimowego, tj.: półkolonii, kolonii, obozów – w wyniku przeprowadzonych działań nie stwierdzono uchybień.

W minionym roku Sekcja wydała 4 opinie sanitarno-higieniczne na placówki oświatowe.

SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Ustawowe obowiązki i zadania w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wynikają między innymi z przepisów art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1412 z późn. zm.).

Zadaniem Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego jest profilaktyka w zakresie ochrony zdrowia ludzi na etapach planowania przestrzennego, warunków realizacji przedsięwzięć, projektowania obiektów budowlanych, zapewniająca stworzenie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu i pracy ludzi.

Działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim w roku 2016 obejmowały zajmowanie stanowiska w następujących sprawach:

1. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
2. Uzgadniania warunków zabudowy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.
3. Wydawania opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i ustalanie zakresu raportu.
4. Wydawania opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych.
5. Uzgadniania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych dla nowych, przebudowywanych lub podlegających zmianie sposobu użytkowania obiektów na poszczególnych etapach ich realizacji.
6. Wydawania oceny higienicznej na zastosowanie materiałów do budowy sieci wodociągowej.
7. Uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
8. Wydawanie innych decyzji, postanowień i opinii.

Powyższe zadania wykonywane w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są wyłącznie na wniosek organów administracji samorządowej lub zainteresowanych podmiotów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już na etapie programowania, planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie miasta Ostrowia Wielkopolskiego i ościennych gmin.

W roku 2016 w wyniku realizacji ww. zadań wydano 719 uzgodnień, opinii sanitarnych, postanowień oraz decyzji. Ponadto 9 spraw dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz 3 projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostały przekazane do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego według kompetencji.

Istotnym elementem w działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego było uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Podstawą uzgodnień planów były projekty uchwał w sprawie miejscowych planów oraz prognozy oddziaływania na środowisko opracowanych planów. Niestety na terenie miasta i powiatu nadal znaczne obszary nie są objęte ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie planowania przestrzennego działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polegały na uzgadnianiu dotyczącym: zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ilości 10 oraz opiniowaniu projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ilości 5. Przeanalizowano również 6 zawiadomień

dotyczących przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Planowanie przestrzenne jest ważnym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców, gdyż umożliwia ono właściwe lokalizowanie obszarów dla rozwoju między innymi przemysłu, usług uciążliwych i hodowli w stosunku do terenów tzw. chronionych (przeznaczonych na mieszkalnictwo, szkoły itp.).

Mając na uwadze szeroko rozumianą ochronę zdrowia publicznego w przeprowadzonej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zwracano uwagę na:

1. właściwa gospodarkę wodno-ściekową, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia,
2. prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów, ochronę ludzi przed nadmiernym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza.

Ponadto w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania zabudowy przemysłowej na otoczenie zwracano uwagę na oddzielenie obszarów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe od obszarów przemysłowych, szczególnie intensywnie wykorzystywanych.

W ramach prowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w roku 2016 organy administracji prowadzące powyższe postępowanie zasięgały opinii PPIS w Ostrowie Wielkopolskim w ilości 47 spraw.

O potrzebie wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko Państwowa Inspekcja Sanitarna orzekła dla przedsięwzięć, których dane charakteryzujące inwestycję wskazywały na prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi. Przy opiniowaniu przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zwracano uwagę na zasięg potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia w celu wyeliminowania przekroczeń standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący inwestycję ma tytuł prawny.

Do głównych inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko rozpatrywanych w 2016 roku przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej należały między innymi:

1. przebudowy dróg,
2. modernizacja stadionu miejskiego,
3. przebudowa budynku handlowo-usługowego z magazynami wysokiego składowania,
4. przebudowy, rozbudowy obór i chlewni,
5. wykonanie urządzenia wodnego studni głębinowej,
6. przebudowa grobli na rzece Barycz,
7. rozbudowa składu paliw,
8. budowa kanalizacji sanitarnej,
9. budowa elektrowni wiatrowej,
10. rozbudowa zakładu produkcji mebli,
11. budynki inwentarskie tucz kurzy,
12. budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków,
13. budowa kontenerowej stacji paliw na potrzeby tankowania pojazdów szynowych,
14. przebudowa stacji paliw na magazyn-bazę do podziemnego magazynowania produktów ropy naftowej,
15. punkt zbierania złomu i metali kolorowych,
16. budowa 16 i 20 budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
17. budowa pawilonu handlowego Intermarche,
18. rozbudowa zakładu ZMK Delikates,
19. wykonanie instalacji do przetwarzania odpadów,
20. budowa hali produkcyjno-magazynowej oraz rozbudowa istniejących hal magazynowo – produkcyjnych MAHLE.

Kolejnym etapem postępowania było wydawanie opinii w ilości 6 w sprawie warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, które dotyczyły m.in.:

1. budowy ferm kurzych,

2. budowy elektrowni wiatrowej,
3. odprowadzenie wód opadowych i roztopowych z terenu miasta Ostrowa Wielkopolskiego.

W ramach uczestnictwa w procesie inwestycyjnym na etapie projektowania obiektów budowlanych oraz zmiany sposobu użytkowania organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej uzgodniły 139 dokumentacji projektowych, które dotyczyły m.in.

1. sklepów spożywczych,
2. przechowalni warzyw,
3. restauracji,
4. sieci wodociągowych,
5. gabinetów kosmetycznych i fryzjerskich,
6. lokali cateringowych,
7. gabinetów lekarskich,
8. punktu przedszkolnego,
9. budynku przetwórci owoców,
10. apteki,
11. zakładu przetwórstwa mięsnego,
12. budynków magazynowych,
13. zakładu rehabilitacji,
14. poradni okulistycznej,
15. zakładu produkcji ciast.

Przy uzgadnianiu dokumentacji projektowej zwracano uwagę na prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, instalacji sanitarnych oraz czy zostały spełnione wymagania określone w przepisach szczegółowych.

W przypadku obiektów, w których nie było możliwe spełnienie wymagań obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych w zakresie wysokości pomieszczeń, lokalizacji pomieszczeń poniżej poziomu terenu i oświetlenia światłem dziennym wymagane były odstępstwa od przepisów w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych egzekwowane przed wydaniem opinii sanitarnej do projektu. Natomiast, gdy obiekt został zaopiniowany przez rzeczoznawcę d/s higieniczno-sanitarnych odstępstwo egzekwowane było na etapie odbioru sanitarnego.

W roku 2016 pracownicy pionu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzili łącznie 149 kontroli obiektów, w tym 5 kontroli w trakcie budowy.

W ramach tych czynności dokonywano szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia pod kątem zgodności z uzgodnioną dokumentacją projektową. Wśród oddanych do użytku obiektów należały m.in.: zakłady fryzjersko-kosmetyczne, lokale gastronomiczne, sklepy spożywcze i przemysłowe, hale magazynowo-produkcyjne, stacje paliw, sale wiejskie, zakłady usług cateringowych, gabinety lekarskie, przechowalnie warzyw, apteki, sklepy zielarskie, warsztaty, punkt przedszkolny, przebudowa szkoły, stacja kontroli pojazdów, przebudowa przedszkola, żłobek, budynki magazynowe, sale zabaw dla dzieci, hala sportowa, hotel pracowniczy.

Odbiory obiektów oraz wizje i kontrole w terenie dokonywane są przez pracownika Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przy współudziale pracownika innej komórki. Po dokonaniu odbioru sanitarnego nadzór nad obiektem przejmuje właściwa sekcja nadzoru bieżącego.

W roku 2016 wydano 26 ocen higienicznych na zastosowanie materiałów do budowy sieci wodociągowej.

W roku 2016 za czynności wykonane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano ogółem 318 decyzji płańniczych.

Realizując ustawowe obowiązki zapobiegawczy nadzór sanitarny w swoich działaniach eliminował potencjalne uciążliwości oraz zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, które mogłyby zaistnieć w wyniku nieodpowiedniego pod względem higieniczno-sanitarnym planowania lub prowadzenia procesów inwestycyjnych bez zachowania właściwych warunków sanitarnych i zdrowotnych.

OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia podejmuje działania edukacyjne, których celem jest zwiększenie kontroli nad własnym zdrowiem oraz jego poprawą.

Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia adresowana jest do placówek promujących zdrowie w szczególności do przedszkoli, szkół, społeczeństwa lokalnego. Społeczność szkolna (w tym przede wszystkim uczniowie i ich rodzice) poprzez edukację zdrowotną może odkrywać wybory służące zdrowiu.

Promocja zdrowia podejmuje wiele różnorodnych działań popularyzujących zdrowy tryb życia. Obejmuje ona następujące bloki tematyczne: higiena osobista i otoczenia, bezpieczeństwo w życiu codziennym, aktywność ruchowa, praca i wypoczynek, żywienie oraz zapobieganie uzależnieniom i innym zagrożeniom dla zdrowia.

Przedsięwzięcia z zakresu wychowania zdrowotnego powiatu ostrowskiego w roku 2016

1. Programy krajowe

1) Profilaktyka HIV/AIDS

W związku z podniesieniem poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS oraz zmniejszeniem liczby zakażeń HIV organizowano akcje informacyjno-edukacyjne, mające na celu zwrócenie uwagi na fakt zapobiegania i ograniczenia zakażeń wirusem HIV, zachorowań na AIDS, podnieść świadomość społeczną. Ponadto zorganizowano szkolenie dla młodzieży oraz konkurs na etapie powiatowym.

a) W miesiącu lutym 2016 roku przeprowadzono dwie akcje informacyjno-edukacyjne pod hasłem „**Bezpieczne Walentynki 2016**”. Pierwsza odbyła się w IV Liceum Ogólnokształcącym im. Fryderyka Chopina w Ostrowie Wielkopolskim. Z młodzieżą prowadzono rozmowy na temat zachowań dotyczących zakażeń wirusem HIV, zachęcano do przeprowadzania testów, gdyby do ryzykownych zachowań doszło. Informowano o miejscach, w których można przeprowadzić bezpłatne badania. Drugą akcją „Walentynkową” zorganizowano w kinie „Komeda”. Uczestnicy seansów filmowych mogli zapoznać się oraz pobrać materiały edukacyjne na temat profilaktyki zakażeń HIV i zwalczania AIDS. Akcja miała zachęcić osoby pełnoletnie do wykonania testu w kierunku HIV. Nie powinien być to test wierności partnera, ale standardowy element budowania poczucia bezpieczeństwa w związku. Ponadto podczas akcji rozdawano materiały edukacyjne ulotki, plakaty, zakładki do książek, broszury o tematyce HIV/AIDS, kartki pocztowe „Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test”, broszury „Z doświadczeń wolontariuszki”, oraz kalendarze ścienne na rok 2016.

Fot.1. Akcja informacyjno-edukacyjna „Bezpieczne Walentynki”

Fot.2. Materiały informacyjne o tematyce HIV/AIDS

- b) Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa wielkopolskiego od wielu lat jest pomysłodawcą i organizatorem konkursu dla uczniów szkół gimnazjalnych województwa wielkopolskiego pod hasłem „**Nie daj szansy AIDS**”. W roku 2016 zadanie konkursowe polegało na wykonaniu przez uczniów filmu pod tytułem „Krótki film o HIV”. Celem konkursu było nakręcenie filmu na temat profilaktyki HIV/AIDS i profilaktyki uzależnień. Zaproszenie do udziału w konkursie wraz z regulaminem przesłano do wszystkich gimnazjów powiatu ostrowskiego. Pracę laureatek etapu powiatowego zgodnie z regulaminem przesłano na etap wojewódzki do WSSE w Poznaniu.
- c) Dnia 29 listopada 2016 roku w związku ze „**Światowym Dniem AIDS**” przeprowadzono akcję informacyjno–edukacyjną na terenie II Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim. Uczniom przedstawiono aktualną sytuację epidemiologiczną w Polsce. Zapoznano z sytuacjami, w których może dojść do zakażenia oraz ryzykownych zachowaniach. Wyemitowano filmy pt. „Fryzjerzy świata wobec AIDS”, „Historia z życia”, oraz „Użytki a codzienność”. Prowadzono rozdawnictwo materiałów informacyjno–edukacyjnych: zakładki do książek, ulotka „O co kaman?”, broszury: „Choroby przenoszone drogą płciową”, „Z doświadczeń wolontariuszki”, „Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS?” oraz plakaty. Do wszystkich szkół ponadgimnazjalnych oraz zakładów opieki zdrowotnej przesłano plakat wraz z informacją o organizowanych bezpłatnych i anonimowych badaniach w kierunku HIV w Centrum Medycznym KONSYLIIUM, gabinet nr 3 w Kaliszu.

Fot.3. „Światowy Dzień AIDS” – II LO w Ostrowie Wielkopolskim

- d) **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV** – szkolenie dla młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych. W miesiącu maju uczniowie z 5 szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyli w projekcie edukacyjnym „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia”, który realizowany jest przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowie Wielkopolskim w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. Głównym celem projektu było przekazanie młodzieży aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS, zapoznanie z sytuacjami, w których może dojść do zakażenia. W części teoretycznej młodzież zapoznała się ze znaczeniem terminów HIV/AIDS, poznała podstawową budowę i działanie wirusa, drogi i przebieg zakażenia, zachowania ryzykowne oraz sytuację epidemiologiczną w Polsce. Natomiast część warsztatowa w formie zajęć interaktywnych poświęcona była kształtowaniu umiejętności określania stopnia ryzyka zakażenia wirusem HIV, wykorzystania zdobytej wiedzy do podejmowania racjonalnych decyzji oraz promowaniu postaw: szacunku wobec siebie i innych, odpowiedzialności w kontaktach międzyludzkich, akceptacji wobec zakażonych i chorych. Uczestnicy szkolenia otrzymali dyplomy Młodzieżowego Lidera Zdrowia – kontra HIV.

Fot.4. „Młodzieżowi liderzy Zdrowia – kontra HIV” szkolenie w PSSE

Fot.5. „Młodzieżowi liderzy Zdrowia – kontra HIV” szkolenie w PSSE

2) Program ograniczenia zdrowotnych następstw palenia tytoniu

Celem programu jest budzenie świadomości wśród dzieci, młodzieży, osób dorosłych postaw i zachowań przeciwytoniowych, zwracanie uwagi na problem palenia tytoniu. Ideą podejmowanych działań jest promowanie zdrowego, wolnego od dymu stylu życia, motywowanie palaczy do zaprzestania palenia, a także ochrona przed biernym paleniem.

W roku 2016 w ramach Programu Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu podjęto następujące działania:

a) Organizacja oraz nagłaśnianie konkursu pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie”:

Konkurs skierowany był do uczniów klas V ze szkół podstawowych powiatu ostrowskiego. Jego celem było poszerzenie wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków palenia tytoniu oraz promowanie niepalenia. Natomiast zadaniem konkursowym było stworzenie memu o tematyce antytytoniowej, który wykorzystany będzie w działaniach informacyjno-edukacyjnych. W/w konkurs nagłaśniono poprzez przesłanie informacji do wszystkich dyrektorów szkół podstawowych powiatu ostrowskiego, zamieszczenie informacji wraz z regulaminem na stronie internetowej PSSE oraz w „Gazecie Ostrowskiej”. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęło 13 prac z 13 szkół podstawowych powiatu ostrowskiego. Wyniki konkursu ogłoszono w „Gazecie Ostrowskiej” artykuł pt. „Wykonali projekt graficzny”- z dnia 18 maja 2016 roku oraz na stronie internetowej PSSE. Powiatowa Komisja wytypowała laureatów konkursu: I miejsce – Sandra Zjeżdżałka uczennica Szkoły Podstawowej w Topoli Małej, II miejsce – Oliwia Bojarczuk – uczennica Szkoły Podstawowej nr 11 w Ostrowie Wielkopolskim oraz III miejsce – Artur Grzegorzółka uczeń Szkoły Podstawowej „Edukator” w Ostrowie Wielkopolskim. Pracę laureatki I miejsca przesłano na etap wojewódzki do WSSE w Poznaniu.

Fot.6. Konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” - laureaci konkursu

b) Inspirowanie działań z zakresu antynikotynowego:

. **Światowy Dzień Bez Tytoniu** – 31 maja 2016 roku - na stronie internetowej PSSE zamieszczono informację oraz hasło obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu” na rok 2016: „Jednolite opakowania wyrobów tytoniowych – fakty i wyzwania”.

Dnia 31 maja 2016 roku na terenie II Liceum Ogólnokształcącego w Ostrowie Wielkopolskim zorganizowano akcję informacyjno-edukacyjną wraz z dokonywaniem pomiarów poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Przeprowadzono 19 badań. Celem akcji było informowanie uczniów oraz pracowników szkoły o szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu. Akcja cieszyła się zainteresowaniem, każdy odwiedzający otrzymał materiały edukacyjne w postaci ulotek o tematyce tytoniowej oraz przypinki z logo „Wyłącz palenie”.

Fot.7. Światowy Dzień Bez Tytoniu - II LO w Ostrowie Wielkopolskim

. **Światowy Dzień Rzucenia Palenia** – 17 listopada 2016 roku.

W związku z obchodami „Światowego Dnia Rzucenia Palenia” w Specjalistycznym Zakładzie Opieki Medycznej „Familia Medica” w Ostrowie Wielkopolskim zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny, w którym pracownicy oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia udzielali informacji n/t szkodliwości palenia tytoniu. Zainteresowane osoby za pomocą smokerlyzera mogły sobie zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz sprawdzić procent karboksyhemoglobiny we krwi. Badanie przeprowadzono wśród 45 osób. Pacjentów informowano o przestrzeganiu ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, informowano o wejściu w życie nowego przepisu na mocy którego palenie zarówno e-papierosów, jak i tradycyjnego tytoniu jest zakazane w miejscach publicznych. Pacjenci odwiedzający punkt mogli skorzystać z materiałów edukacyjnych o tematyce antytytoniowej. Punkt cieszył się dużym zainteresowaniem.

Fot.8. Światowy Dzień Rzucenia Palenia - Przychodnia „Familia Medica” w Ostrowie Wielkopolskim

· **Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń”.**

W miesiącu października w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej zorganizowano szkolenie w zakresie profilaktyki tytoniowej dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych. Głównym celem szkolenia było uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z paleniem tytoniu, wzbudzenie zainteresowania własnym zdrowiem i odpowiedzialności za zdrowie otoczenia, nauka zachowań asertywnych. Zajęcia odbywały się w formie wykładu i warsztatu. W szkoleniu uczestniczyło 20 uczniów. Po zakończeniu każdy uczestnik otrzymał dyplom „Młodzieżowego Lidera Zdrowia – kontra tytoń” oraz pakiet materiałów edukacyjnych. Uczniowie będą mogli już sami przekazywać wiedzę na temat szkodliwego palenia tytoniu oraz pomagać rówieśnikom w rozwiązywaniu ich problemów, a także służyć pomocą nauczycielom w przygotowaniu imprez poświęconych edukacji antytytoniowej. Przeprowadzono badania ankietowe oceniające wiedzę uczniów przed i po szkoleniu.

Fot.9. Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra tytoń - szkolenie w PSSE w Ostrowie Wielkopolskim

· **Szkolenie dla pracowników Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim.**

W miesiącu grudniu 2016 roku przeprowadzono szkolenie dla pracowników Powiatowej Komendy Policji w Ostrowie Wielkopolskim. Podczas szkolenia omówiono wpływ szkodliwości palenia tytoniu na organizm człowieka. Na podstawie prezentacji multimedialnej pt. „Palenie tytoniu, a zdrowie” omówiono skutki czynnego oraz biernego palenia tytoniu. Wyemitowano spoty dotyczące miejsc objętych ustawowym zakazem palenia. W szkoleniu udział wzięły 53 osoby, chętni mogli sobie zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera - przeprowadzono 14 badań.

Zorganizowano stoisko z materiałami edukacyjnymi (ulotki, broszury o tematyce tytoniowej).

Fot.10. Szkolenie dla pracowników KPP w Ostrowie Wielkopolskim

c) Działania w związku z realizacją Narodowego Programu Zdrowia.

Jednym z głównych celów Narodowego Programu Zdrowia jest zmniejszenie rozpowszechniania palenia tytoniu. Szczególny nacisk położony jest na zapobieganie paleniu tytoniu wśród dzieci i młodzieży. Zapobieganie podejmowaniu palenia w wieku rozwojowym jest nieodzownym warunkiem skuteczności przeciwdziałania epidemii chorób odtytoniowych, a edukacja antytytoniowa staje się niezbędnym elementem wychowania zdrowotnego, już od najmłodszych lat, zważywszy na szczególnie niekorzystne zjawisko biernego palenia. W związku z powyższym placówki oświatowe powiatu ostrowskiego objęte są programami edukacyjnymi.:

- **„Czyste powietrze wokół nas”** - program skierowany dla dzieci 5 i 6 –letnich. Do realizacji programu przystąpiło 21 przedszkoli oraz 16 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. W programie uczestniczyło 1293 dzieci 4, 5 i 6- letnie oraz 704 rodziców. W wyniku zajęć dzieci usystematyzowały swoją wiedzę na temat dymu tytoniowego. Wprowadzenie wychowania antynykotynowego jako części wychowania zdrowotnego dla tej grupy wiekowej stanowi pierwsze ogniwo w łańcuchu działań edukacyjnych na rzecz kształtowania świadomości postaw antynykotynowych dzieci przedszkolnych.

- **„Nie pal przy mnie, proszę”** – program skierowany do uczniów klas I, II i III szkół podstawowych. Do realizacji programu przystąpiło 25 szkół podstawowych w powiecie. Uczestniczyło w nim 1784 uczniów klas I, II i III oraz 509 rodziców. Jego celem było poszerzenie informacji na temat szkodliwości dymu tytoniowego oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

- **„Znajdź właściwe rozwiązanie”** – program skierowany do uczniów klas IV, V i VI szkół podstawowych oraz klas I, II i III szkół gimnazjalnych. Do realizacji programu przystąpiło 21 szkół podstawowych, w których uczestniczyło 1550 uczniów klas IV, V i VI, oraz 8 szkół gimnazjalnych, w których uczestniczyło 656 uczniów klas I, II i III. Celem głównym programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych oraz uczniów szkół gimnazjalnych. Przeprowadzona wśród uczniów ankieta wykazała, że dzięki uczestnictwu w programie poszerzyli swoją wiedzę na temat szkodliwości dymu tytoniowego i jego negatywnego wpływu na zdrowie.

3) Program „Trzymaj Formę!”

Program współorganizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Celem programu "Trzymaj Formę!" jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2015/2016 do realizacji programu - X edycji – przystąpiły 42 placówki edukacyjne (25 szkół podstawowych, 17 szkół gimnazjalnych). Programem objętych zostało 5200 uczniów szkół powiatu ostrowskiego (3016 w gimnazjach, 2184 w szkołach podstawowych).

Program cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów, którzy włączali się w realizację zadań związanych ze zdrowiem poprzez przygotowywanie plakatów, pokazów, prezentacji multimedialnych oraz udział w konkursach, zawodach sportowych, rajdach, wycieczkach.

4) „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Głównym celem projektu jest ograniczenie używania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 - 49 rokiem życia. Projekt ma charakter ogólnopolski – termin realizacji od 1 lipca 2012 roku do 31 stycznia 2017 roku. Na terenie naszego powiatu realizowany jest w 8 szkołach ponadgimnazjalnych.

W programie uczestniczyło 501 uczniów oraz 260 rodziców. Pracownicy oświaty zdrowotnej promowali projekt informując uczniów szkół oraz społeczność lokalną poprzez organizowanie eventów.

W roku 2016 zorganizowano 6 eventów: w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Niepublicznym Zakładzie Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej Ambulatorium w Ostrowie Wielkopolskim, II Liceum Ogólnokształcącym im. Władysława Reymonta, w Ośrodku sportowo-rekreacyjnym „Piaski-Szczygliczka” w Ostrowie Wielkopolskim, Publicznym Przedszkolu nr 16 oraz w Zespole Szkół Ekonomicznych w Ostrowie Wielkopolskim. Pracownicy oświaty zdrowotnej przekazywali treści edukacyjne w zakresie profilaktyki palenia tytoniu, spożywania alkoholu i przyjmowania substancji psychoaktywnych. Osoby chętne mogły sobie zbadać poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera – przeprowadzono 112 badań.

Fot.11. Event – Zespół Szkół Ekonomicznych

Fot.12. Event – Publiczne Przedszkole nr 16

2. Programy wojewódzkie

1) Program „Moje Dziecko Idzie do Szkoły”

Jest autorskim programem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno –Epidemiologicznej w Poznaniu, realizowanym na terenie województwa wielkopolskiego przy współpracy z Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej – Oddziałem Terenowym w Poznaniu i Firmą Hochland Polska Sp. z o.o.

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnych na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych zarówno w domu, jak w środowisku szkolnym.

W roku szkolnym 2015/2016 do programu przystąpiły 34 przedszkola oraz 21 szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi. Programem objęto 1780 dzieci 5 i 6- letnich oraz ich rodziców. W placówkach podczas realizacji programu organizowane były festyny rodzinne, pokazy, konkursy plastyczne na temat zdrowego stylu życia. Większość rodziców brała czynny udział w programie, poprzez pomoc przy organizacji festynów, konkursów plastycznych oraz udział w prelekcjach. Na spotkaniach z rodzicami omawiano zagadnienie związane z prawidłowym odżywianiem, dbałością o higienę osobistą, bezpieczeństwem. Zapraszano specjalistów takich jak: logopeda, stomatolog, lekarz przedstawicieli Policji, Nadleśnictwa oraz Straży Pożarnej.

2) Projekt – „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy”

Celem ogólnym Projektu „Bądźmy zdrowi - wiemy, więc działamy”, jest poprawa stanu zdrowia populacji dzieci i młodzieży w Polsce, a celem bezpośrednim zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży zagrożonych otyłością, nadwagą i chorobami dietozależnymi na terenie województwa wielkopolskiego poprzez zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie oraz kształtowanie właściwych nawyków i umiejętności prozdrowotnych.

W roku 2016 pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadzili następujące działania:

- a) Zorganizowano konkurs plastyczny na plakat pod hasłem „Bądźmy zdrowi” skierowany do uczniów klas I, II i III szkół gimnazjalnych. Zadaniem konkursowym było opracowanie i wykonanie plakatu skierowanego do młodzieży na temat zbilansowanej diety oraz aktywności fizycznej. Praca, która zajęła I miejsce w etapie powiatowych zgodnie z regulaminem została przesłana do etapu wojewódzkiego do Poznania. Podsumowanie konkursu wraz z wręczeniem nagród odbyło się w Powiatowej Stacji w dniu 13 grudnia.

Fot.13. Laureaci konkursu plastycznego pod hasłem „Bądźmy zdrowi”

- b) Zorganizowano festyny w dwóch przedszkolach: w Publicznym Przedszkolu nr 16 w Ostrowie Wielkopolskim oraz w Publicznym Przedszkolu nr 12 w Ostrowie Wielkopolskim. W festynach udział wzięło 120 dzieci 5 i 6- letnich. Dzieci uczestniczyły w konkursach, recytowały wierszyki, śpiewały piosenki, brały udział w grach i zabawach ruchowych oraz konkurencjach sprawnościowych. Imprezom towarzyszyła wspaniała atmosfera i dobra zabawa. Wszystkie dzieci otrzymały koszulki bawełniane, kolorowe zawieszki z logo projektu ufundowane przez Wojewódzką Stację Sanitarно–Epidemiologiczną w Poznaniu oraz materiały edukacyjne: kolorowanki oraz broszury dla rodziców.

Fot.14. Festyn w Przedszkolu nr 16 w Ostrowie Wielkopolskim

Fot.15. Festyn w Przedszkolu nr 12 w Ostrowie Wielkopolskim

- c) W ramach projektu „Bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy” w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej zorganizowano szkolenie dla 22 uczniów Gimnazjum nr 1 w Ostrowie Wielkopolskim. Tematem szkolenia było znaczenie diety oraz aktywności fizycznej dla młodzieży. Uczestnicy poznali zasady racjonalnego odżywiania młodzieży, kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych oraz dobroczynny wpływ aktywności fizycznej na zdrowie i samopoczucie człowieka. Uczestnicy szkolenia otrzymali długopisy oraz materiały edukacyjne: poradniki dla gimnazjalistów oraz dla rodziców.

Fot.16. Szkolenie uczniów w PSSE w Ostrowie Wielkopolskim

3) Projekt edukacyjny „Wiem – nie biorę! Jestem bezpieczny!”

Projekt edukacyjny „Wiem - nie biorę! Jestem bezpieczny” jest autorskim programem WSSE w Poznaniu i stanowi część programu Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu pt. „Dopalacze niszczą życie” pod patronatem Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

Celem projektu jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego. Projekt zakłada realizację działań informacyjno-edukacyjnych wśród młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, kadry pedagogicznej i pielęgniarek środowiska szkolnego.

- a) W związku z realizacją projektu w 2016 roku zorganizowano szkolenia dla 30 uczniów klasy I Gimnazjum nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim. Podczas szkolenia pracownicy oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przeprowadzili zajęcia warsztatowe wg broszury pt. „Smak życia czyli debata o dopalaczach”. Wśród uczniów przeprowadzono ankietę ewaluacyjną przed i po szkoleniu celem zbadania poziomu ich wiedzy. Wszyscy uczniowie otrzymali ulotki o dopalaczach.

Fot.17. Szkolenie uczniów w Gimnazjum nr 4 w Ostrowie Wielkopolskim

- b) Do wszystkich szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych przesłano zaproszenie do udziału w konkursie na plakat pt. „Stop dopalaczom”, którego organizatorem był Główny Inspektor Sanitarny. Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej wpłynęło 20 prac z 10 szkół. Prace zostały przesłane do WSSE w Poznaniu. Wszystkim uczestnikom przekazano certyfikaty potwierdzające udział w ogólnopolskim konkursie.
- c) W ramach ogólnopolskiego badania ankietowego pn. „Młodzież a dopalacze – postawy i zachowania” w Zespole Szkół Budowlano-Energetycznych przeprowadzono badanie ankietowe na reprezentatywnej grupie uczniów.

3. Inne przedsięwzięcia

- a) W ramach programu „Wybierz życie – pierwszy krok” nagłośniono konkurs na film o profilaktyce raka szyjki macicy, który skierowany był do uczestników programu - uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zadaniem konkursowym było przygotowanie filmu o profilaktyce raka szyjki macicy, który będzie mógł być wykorzystany jako materiał szkoleniowy programu. Organizatorem konkursu była Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna – Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w Poznaniu.
- b) W ramach „Akcji lato” zorganizowano spotkanie z uczestnikami półkolonii – akademii Aktywnego Dziecka”. Dzieci obejrzały film: „Zdrowie dla całej rodziny”, wysłuchały pogadanki na temat kleszczy, jak się przed nimi chronić oraz jakie choroby mogą przenosić kleszcze. Przedstawiono również jak bezpiecznie się opalać i zdrowo spędzać czas podczas wypoczynku letniego. Dzieci otrzymały materiały edukacyjne w postaci kolorowanek, rebusów i krzyżówek związanych ze zdrowym stylem życia.

Fot.18. „Akcja lato” – uczestnicy półkolonii w Hotelu „Borowianka” w Ostrowie Wielkopolskim

- c) **Pracownicy pionu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczyli w pracach komisji sędziowskiej:**
 - XXIV Mistrzostw Pierwszej Pomocy PCK – dla szkół ponadgimnazjalnych powiatu ostrowskiego,
 - X Turnieju Wiedzy o Zdrowiu PCK - dla uczniów szkół podstawowych powiatu ostrowskiego,
 - XXV Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK,
 - XXVII Olimpiady sportowo-zimowej PCK dla przedszkolaków oraz szkół ponadgimnazjalnych,
 - Międzyszkolnego Turnieju Wiedzy o zdrowiu „Warto żyć zdrowo” dla uczniów klas III z ostrowskich szkół podstawowych,
 - XVI Międzyszkolnego konkursu biologicznego „Dbam o zdrowie”.
- d) **Stanowisko ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w ramach szerzenia profilaktyki zdrowotnej współpracowało z:**
 - mediami lokalnymi, a w szczególności z Gazetą Ostrowską w zakresie promocji zdrowia poprzez nagłaśnianie prowadzonych przez PSSE konkursów, badań profilaktycznych oraz innych działań promujących zdrowie,
 - placówkami edukacyjno-oświatowymi, medycznymi, kierownictwem PCK w ramach realizowania programów profilaktycznych.

W roku 2016 udało się zrealizować zaplanowane działania: wdrażano i kontynuowano realizację programów krajowych i wojewódzkich, monitorowano działania prozdrowotne w placówkach oświatowych na terenie powiatu. Realizowano interwencje nieprogramowe, uczestniczono w akcjach i imprezach promujących zdrowy styl życia. Organizowano festyny dla dzieci oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej, młodzieży gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej.

SYSTEM JAKOŚCI W NADZORZE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim pracuje w oparciu o wymagania i zalecenia normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012P „Ogólne zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych jednostek przeprowadzających inspekcję”.

Systemem jakości kieruje Główny Specjalista ds. Systemu Jakości, który współpracuje z pełnomocnikami ds. Systemu Jakości z poszczególnych sekcji.

Dyrektor PSSE w Ostrowie Wielkopolskim określa politykę jakości w której deklaruje, że wprowadzony system zarządzania jakością przyczynia się do:

1. Sprawnego, kompetentnego i terminowego załatwiania spraw,
2. Ciągłego doskonalenia komunikacji pomiędzy Klientami i pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim,
3. Wzrostu zaufania Klientów do świadczonych usług przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim,
4. Podnoszenia kwalifikacji pracowników poprzez systematyczne uczestnictwo w szkoleniach.

Cele mierzalne dla Stacji na dany rok wyznaczane są odrębnie przez Dyrektora podczas corocznego przeglądu zarządzania, w trakcie którego Dyrektor dokonuje oceny przydatności, adekwatności, skuteczności i efektywności systemu zarządzania jakością.

Podstawowymi dokumentami opisującymi system zarządzania jakością są: Księga Jakości, procedury ogólne systemu zarządzania jakością oraz instrukcje robocze.

Obieg dokumentów w Powiatowej Stacji odbywa się w oparciu o Instrukcję Kancelaryjną, natomiast archiwizowanie dokumentów w oparciu o „Instrukcję o organizacji i zakresie działania składnicy akt”.

Praca w Oddziale Nadzoru oraz na samodzielnych stanowiskach pracy odbywa się w oparciu o procedury ogólne i instrukcje oraz o procedury kontroli.

Jednym z głównych zadań Oddziału Nadzoru jest wykonywanie czynności kontrolnych, które to oddział wykonuje zgodnie z udokumentowaną procedurą kontroli – „Sposób wykonywania kontroli w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń” PT/01 – procedura powyższa dotyczy Sekcji: Epidemiologii, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku oraz Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wykonują czynności kontrolne w oparciu o procedury kontroli napisane indywidualnie dla każdej komórki.

Funkcjonowanie systemu jakości oceniane jest poprzez audyty wewnętrzne.

SYSTEM JAKOŚCI W LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII

Od 7-miu lat Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim posiada akredytację na wykonywanie badań w kierunku *Salmonella* i *Shigella* u osób zdrowych, u osób chorych oraz badań oceniających skuteczność procesów sterylizacji. W roku 2016 głównym celem Laboratorium było utrzymanie akredytacji PCA na deklarowanym poziomie. Kompetencje do wykonywania tych badań, a tym samym utrzymanie akredytacji zostały potwierdzone w trakcie auditu przeprowadzonego w październiku 2016 roku przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie. Auditorzy nie stwierdzili żadnej niezgodności z polityką jakości i procedurami.

W minionym roku pod względem merytorycznym Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii było sprawdzane poprzez udział w badaniach biegłości FOODLAB – otrzymało ocenę pozytywną.

W 2016 roku Laboratorium wykonało następujące badania:

1. nosicielstwo pałeczek *Salmonella* i *Shigella* u osób pracujących lub podejmujących pracę w kontakcie z żywnością – 7788 badań,
2. zakażenia przewodu pokarmowego wywołane przez chorobotwórcze pałeczki jelitowe z rodziny Enterobacteriaceae – 203 badania,
3. badania ozdrowieńców i nosicieli po zachorowaniu wywołanym przez pałeczki *Salmonella* – 350 badań,
4. pasożyty przewodu pokarmowego – 266 badań,
5. ocena skuteczności procesu sterylizacji – 988 badań.